

Beleidsregels

Voorzieningen

Maatschappelijke

Ondersteuning

Gemeente Weert

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	3
Hoofdstuk 2. Algemene voorwaarden	4
Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen	4
Paragraaf 2.2 Beperkende voorwaarden en weigeringsgronden.....	4
Hoofdstuk 3. Aanvraag, inlichtingen en voorbereiding.....	11
Paragraaf 3.1 De aanvraag.....	11
Paragraaf 3.2 Inlichtingen, onderzoek en voorbereiding	11
Paragraaf 3.3 Medisch advies	12
Paragraaf 3.4 Beoordeling van de te bereiken resultaten op het gebied van maatschappelijke participatie... 15	
Hoofdstuk 4. Het voeren van een huishouden (hulp bij het huishouden)	16
Paragraaf 4.1 Het te bereiken resultaat	16
Paragraaf 4.2 Beoordelingskader	16
Paragraaf 4.3 Andere wettelijke aanspraken.....	16
Paragraaf 4.4 Een schoon huis.....	17
Paragraaf 4.5 Dagelijkse benodigheden en noodzakelijke bereiding van maaltijden	17
Paragraaf 4.6 Wassen, strijken en was opruimen	18
Paragraaf 4.7 Verzorging van kinderen	18
Hoofdstuk 5. Het voeren van een huishouden en het zich verplaatsen in en om de woning (woonvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen).....	19
Paragraaf 5.1 Het te bereiken resultaat	19
Paragraaf 5.2 Beoordelingskader	19
Paragraaf 5.3 Andere wettelijke aanspraken.....	20
<i>Paragraaf 5.3.1. Eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen.....</i>	<i>21</i>
Paragraaf 5.4 Hoofdverblijf	21
Paragraaf 5.5 Bezoekbaar maken van de woning	21
Paragraaf 5.6 Uitsluitingen	21
Paragraaf 5.7 Nadere begrenzing op woonvoorzieningen.....	22
Paragraaf 5.8 Primaat van verhuizen	24
Paragraaf 5.9 Een bouwkundige of woontechnische voorziening.....	25
Paragraaf 5.10 Een niet-bouwkundige of woontechnische voorziening	27
Paragraaf 5.11 Onderhoud, keuring en reparatie	29
Paragraaf 5.12 Uitraasruimte	30
Paragraaf 5.13 Tijdelijke huisvesting	30
Paragraaf 5.14 Huurderving	31
Paragraaf 5.15 Verwijderen voorzieningen	31
Paragraaf 5.16 Het verplaatsen in en om de woning met een rolstoel.....	31
Hoofdstuk 6. Het lokaal verplaatsen per vervoermiddel (vervoersvoorzieningen).....	32
Paragraaf 6.1 Het te bereiken resultaat	32
Paragraaf 6.2 Beoordelingskader	32
Paragraaf 6.3 Beleidsuitgangspunten.....	33
Paragraaf 6.4 Andere wettelijke aanspraken.....	33
Paragraaf 6.5 Vervoersbehoeften en vervoersmogelijkheden	34
Paragraaf 6.6 Soorten vervoersvoorzieningen.....	34
Paragraaf 6.7 Overwegingen primaat collectief vervoer.....	36
Paragraaf 6.8 Bijzondere verstrekkingen.....	38
<i>Paragraaf 6.8.1 Maatwerk bijzondere verstrekkingen</i>	<i>38</i>
Hoofdstuk 7. Medemensen ontmoeten en sociale verbanden aangaan.....	41
Paragraaf 7.1 Het te bereiken resultaat	41
Paragraaf 7.2 Beoordelingskader	41
Paragraaf 7.3 Sportvoorziening.....	42
Hoofdstuk 8. Inlichtingen en medewerkingsplicht en wijzigingen in de situatie.....	42
Paragraaf 8.1 Intrekking en beëindiging besluit verstrekken individuele voorziening.....	42
Paragraaf 8.2 Terugvordering en verrekening	43

Bijlage 1: Beleidsregels hulp bij het huishouden en gebruikelijke zorg

Hoofdstuk 1. Begripsbepalingen	45
Hoofdstuk 2. Uitgangspunten	45
2.1 Te bereiken resultaten	45
2.2 Eigen verantwoordelijkheid persoon met beperkingen	46
2.3 Het voeren van een huishouden (hulp bij het huishouden)	46
2.3.1 <i>Huishoudelijke werkzaamheden (HH1)</i>	46
2.3.2 <i>Organisatie van het huishouden (HH2)</i>	47
2.3.3 <i>Spoedzorg</i>	47
2.3.4 <i>Omvang zorg</i>	48
2.3.5 <i>Vorm voorziening</i>	48
2.3.6 <i>Geldigheidsduur indicatie</i>	48
2.3.7 <i>Revalideren</i>	48
Hoofdstuk 3. Het voeren van een huishouden (gebruikelijke zorg).....	48
3.1 Inleiding	48
3.2 De leefeenheid.....	49
3.2.1 <i>Taak volwassen huisgenoot</i>	49
3.3 Mantelzorgers en vrijwilligers.....	50
3.3.1 <i>Huishoudelijke zorg in terminale situaties</i>	50
3.3.2 <i>Vrijwilligerswerk is vervangende mantelzorg</i>	50
3.4 Zorgplicht ouders	51
3.5 Hulp bij het huishouden bij huisstofallergie.....	51
Hoofdstuk 4. Het onderzoeken van overbelasting	51
4.1 Algemeen.....	51
4.2 Onderzoek naar de draaglast-draagkracht mantelzorgers	51
4.3 Onderzoeksvragen	52
4.4 Symptomen die zouden kunnen wijzen op overbelasting	52
Bijlage A. Normeringskader	54
Bijlage B. Standaardindicaties.....	57

Hoofdstuk 1. Inleiding

Beleidsregels ontleen hun status aan artikel 4.81, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht: "Een bestuursorgaan kan beleidsregels vaststellen met betrekking tot een hem toekomende of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hem gedelegeerde bevoegdheid."

Bij beleidsregels gaat het om een besluit van algemene strekking niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omdat de bevoegdheid niet rechtstreeks aan de wet wordt ontleend. Feitelijk gaat het bij beleidsregels om geschreven geldend recht van een bepaalde gedragslijn met betrekking tot een bepaald beleid. Concreet betekent dit voor de uitvoeringspraktijk dat alle (min of meer) gelijke gevallen op een gelijke manier worden afgehandeld volgens door het college vastgesteld beleid dat als zodanig ook is bekendgemaakt middels publicatie. Van belang om hier nog op te merken is de zogenaamde "inherente afwijkingsbevoegdheid" die kenmerkend is omdat beleidsregels geen algemeen verbindende voorschriften zijn. Op grond van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht kan het college van burgemeester en wethouders in incidentele gevallen namelijk ten gunste van het vastgestelde beleid afwijken, indien dat beleid voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn met de door die beleidsregel te dienen doelen.

De verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Weert 2013 (hierna: de Verordening) is in december 2012 door de gemeenteraad vastgesteld. Het op deze verordening gebaseerde Besluit nadere regels maatschappelijke ondersteuning Weert (hierna: het Besluit) en de beleidsregels worden door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. Dit betekent dat het Besluit en de beleidsregels niet in strijd mogen komen met de verordening.

De beleidsregels volgen in principe de opbouw van de Verordening. Er zijn dus hoofdstukken over de verschillende terreinen waarop individuele voorzieningen kunnen worden verstrekt en hoe de aanspraak daarop wordt beoordeeld. Kernbegrippen zijn het leveren van maatwerk, uitgaan van te bereiken resultaten en eigen verantwoordelijkheid. Bij de beoordeling van een aanvraag of tijdens het gesprek met de aanvrager komt het resultaat dat bereikt moet worden aan de orde en worden alle mogelijke oplossingen beoordeeld voordat een individuele voorziening in beeld komt.

In de beleidsregels zijn per te bereiken resultaat de voorwaarden opgenomen die verbonden zijn aan een eventueel te verlenen individuele voorziening. De voorwaarden per mogelijke voorziening zijn een uitwerking van de artikelen inclusief toelichting zoals vermeld in de Verordening en het Besluit.

Voor zover van toepassing wordt aangegeven op welke artikelen van de Verordening dan wel het Besluit de nadere uitwerking betrekking heeft. Ook wordt soms verwezen naar de wettekst zelf (Wmo) of de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB).

Hoofdstuk 2. Algemene voorwaarden

Paragraaf 2.1. Algemene bepalingen

In artikel 1 van de verordening worden een aantal begripsbepalingen opgesomd. In de toelichting is daarbij een nadere verklaring te vinden van deze begrippen. Het spreekt voor zich dat deze begrippen van toepassing zijn op deze beleidsregels.

Paragraaf 2.2. Beperkende voorwaarden en weigeringsgronden

In artikel 2 van de verordening zijn verschillende toegangsbeperkingen opgenomen¹.

1. Causaliteit

Verordening: artikel 2 lid 1 onder a

Als een aanvraag om een voorziening in het kader van de Wmo wordt gedaan, dan is die aanvraag gericht op het compenseren van de beperkingen in de maatschappelijke participatie. Gelet op het belang en de noodzaak daarvan voor de aanvrager kan worden gesteld dat er een niet al te lange termijn ligt tussen het indienen van de aanvraag teneinde de beperkingen te compenseren in de maatschappelijke participatie.

Een voorbeeld

Uit CRvB 15-02-2012, BV5418 Wmo blijkt dat belanghebbende op vrijdag 6 juni 2008 het huurcontract voor de nieuwe woning heeft ondertekend, op maandag 10 juni 2008 een aanvraag om een verhuiskostenvergoeding indient, op 21 juli 2008 verhuist naar de nieuwe woning en het college op 18 augustus 2008 een huisbezoek brengt aan de oude woning waar belanghebbende niet wordt aangetroffen. In dit voorbeeld kan niet worden gezegd dat er geen causaal verband bestaat tussen de aanvraag en het oplossen van beperkingen. Wel geldt dat het college de noodzaak en de passendheid nog moet kunnen vaststellen als de persoon met beperkingen verhuist en pas daarna een aanvraag indient, zie verder artikel 2 lid 2 onder d Verordening.

Onderzocht moet worden of in geval van causaliteit als bedoeld in dit artikel tot toekenning van de aanvraag zou hebben geleid. Kort gezegd wat is de reden dat de aanvraag niet binnen een redelijk te beschouwen termijn is ingediend. Er zullen door de aanvrager bijzondere omstandigheden moeten worden aangevoerd. Onbekendheid met wet- en regelgeving wordt niet als bijzondere omstandigheid aangemerkt. Het college weigert de aanvraag als de causaliteit niet kan worden vastgesteld.

2. Doelgroep en hoofdverblijf

Verordening: artikel 2 lid 1 onder b en artikel 2 lid 2 onder b

Doelgroep

Onder de Wmo geldt de compensatieplicht voor mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en een psychosociaal probleem zodat hun zelfstandig functioneren, wordt bevorderd dan wel wordt behouden en zij deel kunnen nemen aan het maatschappelijke verkeer (artikel 1 lid 1 onder g onderdeel 5° en 6° Wmo). De beperkingen die iemand kan ondervinden moeten betrekking hebben op (een van) de vier resultaatgebieden:

- a. een huishouden te voeren;
- b. zich te verplaatsen in en om de woning;
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Het is niet vereist dat de beperkingen hun oorsprong vinden in een ziekte of aandoening. Wel is een vereiste dat de beperkingen geobjectiveerd kunnen worden aan de hand van reguliere onder-

¹ Aandachtspunt: recht op individuele voorzieningen en vreemdelingen (zie wettekst Wmo en Grip op Wmo wanneer wel en wanneer geen recht op individuele voorzieningen)

zoeksmethoden. Het college kan daarbij gebruik maken van een extern medisch advies (artikel 5 Verordening).

De International Classification of Functions (ICF) bestaat uit een raamwerk van classificaties die tezamen een gestandaardiseerd begrippenkader vormen voor het beschrijven van menselijk functi- oneren en de problemen die daarin kunnen optreden. De ICF als hulpmiddel kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in het individuele geval vast te stellen. Let wel niet alle domeinen van de ICF vallen onder de reikwijdte van artikel 4 Wmo.

Hoewel de mantelzorger in artikel 4 Wmo staat genoemd kan pas aanspraak worden gemaakt op een voorziening als de mantelzorger zelf beperkingen ondervindt in zijn maatschappelijke participa- tie. Bij de beoordeling van het recht op een voorziening wordt wel rekening gehouden met de ta- ken die de mantelzorger aan de persoon met beperkingen verleend.

Hoofdverblijf

De persoon met beperkingen moet zijn hoofdverblijf hebben of zal dat hebben in de gemeente Weert om aanspraak te kunnen maken op voorzieningen bij of krachtens de Verordening. Er is een uitzondering voor het bezoekbaar maken van de woning (artikel 25 lid 2 Verordening).

3. Langdurig noodzakelijk

Verordening: artikel 2 lid 1 onder c

Of een aanvrager langdurig noodzakelijk is aangewezen op een (individuele) voorziening is afhan- kelijk van zijn individuele situatie. Daarbij is vooral de prognose van belang. Er is geen medische eindtoestand vereist voordat aanspraak bestaat op een voorziening. Nog geen medische eindsitua- tie betekent dus niet dat geen voorziening kan worden verleend. Er moet worden beoordeeld of belanghebbende gelet op de beperkingen langdurig aangewezen is op een (tijdelijke) voorziening. Ook ingeval sprake is van een terminale situatie kan recht bestaan op een voorziening. Het college houdt rekening met de meest geschikte oplossing rekening houdend met de situatie.

Langdurig noodzakelijk impliceert ook een grens in tijd. Die grens kan te maken hebben met een voorziening die wordt aangevraagd maar ook met de tijdelijkheid van de beperkingen die iemand ondervindt. Tot 1 januari 2013 bepaalt het Besluit Zorgaanspraken dat een verzekerde een hulp- middel kan lenen voor maximaal zes maanden. De aanvraag wordt dan geweigerd op grond van artikel 2 Wmo. Vanaf 1 januari 2013 wordt de uitleen van hulpmiddelen onder de Zorgverzeke- ringswet (Zvw) gebracht. In verband met de afbakening tussen de Zvw en de Wmo wordt gespro- ken van "een beperkte of onzekere duur" in plaats van de nu geldende 26 weken onder de AWBZ (twee keer drie maanden uitleen). Is de belanghebbende vanwege de beperkingen echter aange- wezen op permanent gebruik (levenslang), dan wordt het hulpmiddel verstrekt op grond van de Wmo. Het gaat daarbij om rolstoelen, drempelhulpen, transferhulpmiddelen en hulpmiddelen bij het wassen en de toiletgang.

Een uitzondering op de regel dat de aangevraagde voorziening langdurig noodzakelijk moet zijn, geldt voor situaties waar binnen een afzienbare periode hulp bij het huishouden nodig is, bijvoor- beeld bij ontslag uit het ziekenhuis na een opname of bij een ontregeld huishouden.

4. Goedkoopst compenserend

Verordening: artikel 2 lid 1 onder d

Uit artikel 4 Wmo vloeit voort dat de aanvrager recht heeft op een voorziening die in de individuele situatie kan worden aangemerkt als compensatie. Het criterium goedkoopst compenserend bete- kent dat een te verstrekken voorziening allereerst compenserend moet zijn. Wat betreft het kwali- teitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moet bij een verantwoord niveau worden aangesloten. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat de voorziening meer noodzakelijk compen- serend wordt, komen in beginsel niet voor vergoeding in aanmerking. Er dient rekening te worden gehouden met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager.

In geval er meer dan één voorziening als compensatie voor de vastgestelde beperkingen kan worden aangemerkt, dan bestaat recht op de goedkoopst compenserende voorziening. Wil het college bijvoorbeeld het primaat van het collectief vervoer of verhuizen invoeren, dan kan een afweging zijn aangewezen over het kostenaspect. Dat heeft te maken met dat de kosten van de gevraagde voorziening ten opzichte van de kosten die het college maakt door het verlenen van de (voorgestelde) voorziening niet veel verschilt. Hiermee is geen ambtshalve beoordeling beoogd. Het enkele feit dat de kosten van de door de belanghebbende gewenste vervoersvoorziening lager zouden kunnen zijn dan de (tot de individuele deelnemer herleide) kosten van het collectief vervoer brengt niet mee dat deelname aan het collectief vervoer geen verantwoorde (lees ook compenserende) voorziening is, dan wel er toe moet leiden dat de hardheidsclausule moet worden toegepast (CRvB 04-02-2009, BH5467 WVG).

Het is uiteraard wel mogelijk (een deel van) een compenserende voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening, mits de aanvrager bereid en in staat is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Dat kan bij een financiële tegemoetkoming aan de orde zijn maar ook bij een persoonsgebonden budget. Het budget moet worden besteed aan een voorziening die de beperkingen oplost binnen het resultaatgebied.

5. Gericht op het individu

Verordening: artikel 2 lid 1 onder e

Een voorziening kan slechts worden toegekend, voor zover deze in overwegende mate op het individu is gericht. Daarmee is het aanvragen van een gemeenschappelijke voorziening uitgesloten. Zo zal ook een aanvraag van een gehandicaptensportvereniging voor een tegemoetkoming in de kosten van vervoer naar de wekelijkse training worden afgewezen. Er is in ieder geval altijd sprake van een individuele aanvrager voor wie de voorziening noodzakelijk is. De aanvrager is dan ook belanghebbende in het kader van het besluit. Uit de zinsnede 'in overwegende mate' volgt dat er enige ruimte is om rekening te houden met anderen dan de aanvrager.

Uit artikel 4 Wmo valt ook af te leiden dat het verlenen van voorzieningen een individueel karakter heeft en is gericht op het compenseren van beperkingen van één persoon. Een vervoersvoorziening wordt individueel verleend. Indien de partner eveneens gebruik wil maken van de vervoersvoorziening zal deze zelf een aanvraag moeten doen. In voorkomende gevallen kan overigens wel rekening worden gehouden met een gezamenlijke vervoersbehoefte. Bij de toekenning van de goedkoopst compenserende vervoersvoorziening hoeft in beginsel geen rekening te worden gehouden met de gezinsleden zonder beperkingen.

Ook kan iemand anders namens de persoon met beperkingen een aanvraag indienen. Dat moet blijken uit bijvoorbeeld een machtiging. Verder geldt dat ouders voor hun minderjarige kinderen een aanvraag indienen als zijnde de wettelijke vertegenwoordiger.

6. Algemeen gebruikelijk voor de persoon als aanvrager

Verordening: artikel 2 lid 2 onder a

De bepaling heeft als doel te voorkomen dat een voorziening wordt verstrekt waarvan - gelet op de omstandigheden van de aanvrager met beperkingen - aannemelijk is dat deze daarover zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Een voorziening is algemeen gebruikelijk als deze:

1. normaal in de handel verkrijgbaar is; en
2. niet specifiek is bedoeld voor mensen met beperkingen; en
3. niet substantieel duurder is dan vergelijkbare producten; en
4. naar geldende maatschappelijke normen past binnen het normale bestedingspatroon van de aanvrager.

De eerste drie vragen hebben betrekking op de vraag of de voorziening algemeen gebruikelijk is. De vraag onder punt vier gaat over het antwoord op de vraag of de voorziening voor de persoon van de aanvrager algemeen gebruikelijk is.

Uit de jurisprudentie kan worden afgeleid dat het college de hier bovengenoemde vragen moet beantwoorden in hun onderlinge samenhang. Het feit dat een voorziening normaal in de handel verkrijgbaar is wil nog niet zeggen dat het naar geldende maatschappelijke normen voor de persoon van de aanvrager past binnen zijn normale bestedingspatroon. Bij de toepassing van deze bepaling moet het primaire doel daarvan steeds in ogenschouw worden genomen. Dat vraagt dus telkens om een oordeel hoe het verlenen van de voorziening aan een persoon met beperkingen zich verhoudt tot de aanschaf (lees ook het kunnen beschikken) over een dergelijke voorziening door een vergelijkbaar persoon zonder beperkingen. Daarbij is de hoogte van het inkomen van de aanvrager in beginsel niet van belang.

Verder wordt opgemerkt dat de beoordeling van de eerste drie geformuleerde vragen niet al te strikt moet worden gelezen. Het feit dat de aanvrager niet zonder meer een fiets met hulpmotor zou aanschaffen betekent niet dat het toch geen algemeen gebruikelijke voorziening voor hem kan zijn. Fietsen - al dan niet hulpmotor - vallen binnen het kader van algemeen geldende maatschappelijke normen en zijn in principe algemeen gebruikelijk voor personen die ouder zijn dan 16 jaar. Een fiets met hulpmotor is vergelijkbaar met een gewone fiets of een brommer, ook qua kosten (CRvB 14-07-2010, BN1265 WVG). Het toepassen van de bepaling heeft daarom ook te maken met een reguliere vervanging van zaken. Immers, algemene gebruikelijke voorzieningen worden door personen met en zonder beperkingen vervangen als zij (technisch) zijn afgeschreven. Daaruit kan worden afgeleid dat een onverwachtse noodzakelijke aanschaf of vervanging niet als algemeen gebruikelijk kan worden beschouwd (zie verder woningsanering en deels afgeschreven woonvoorzieningen).

Privaatrechtelijke verbintenis

In het kader van de beoordeling of een aangevraagde voorziening algemeen gebruikelijk is, kan onder omstandigheden betekenis toekomen aan het gegeven dat op grond van een privaatrechtelijke verbintenis (waaronder een verbintenis uit overeenkomst) aanspraak op de voorziening kan worden gemaakt (zie artikelen 23 en 24 Verordening).

Geen onverwachts optredende noodzaak

Het zogenaamde calamiteitenprincipe kan een uitzondering vormen op de hoofdregel. Dit wil zeggen dat er sprake is van een plotseling optredende noodzaak tot aanschaf (lees ook vervanging) van een voorziening (lees ook goederen). Daarbij wordt uitgegaan dat de plotseling opgetreden noodzaak in ieder geval zijn oorsprong moet vinden in de beperkingen van de aanvrager. Onder omstandigheden zouden daar onverwachts noodzakelijke vervanging van diverse algemeen gebruikelijke voorzieningen onder kunnen vallen. In dat laatste geval kan de hoogte van het inkomen een rol spelen.

Renovatie

Renovatie heeft betrekking op het verlenen van voorzieningen die technisch of economisch zijn afgeschreven en onder normale omstandigheden ook vervangen zouden moeten worden (afschrijftermijn). Voorbeelden zijn keukens, sanitair, natte cel, kranen, etc. In het Besluit worden de afschrijftermijnen van een aantal voorzieningen genoemd.

Het uitgangspunt in ogenschouw genomen dat geen voorzieningen worden verleend die algemeen gebruikelijk zijn voor de persoon van de aanvrager, geldt dat als sprake van renovatie (woon)voorzieningen in beginsel worden geweigerd. Dat is op zich ook logisch immers voor personen met en zonder beperkingen geldt dat voorzieningen op zijn tijd moeten worden vervangen of aangepast aan de eisen van deze tijd.

Auto algemeen gebruikelijk

Het hanteren van inkomensgrenzen is onder de Wmo niet toegestaan. Dit betekent echter niet dat het bezit of de aanschaf van een auto niet als algemeen gebruikelijk kan worden aangemerkt. Een auto is algemeen gebruikelijk als een persoon met beperkingen:

- in bezit is van een auto; en
- die auto gebruikt; en
- daarbij geen problemen ondervindt; en
- de auto voorziet in de lokale vervoersbehoefte.

Er wordt dan geen vervoersvoorziening verstrekt. Voor betrokkene is de auto algemeen gebruikelijk (zie ook artikel 2 lid 2 onder c Verordening). Een onverwachts opgetreden inkomensdaling kan een uitzondering vormen. Let wel om in aanmerking te komen voor een vervoersvoorziening wordt in ieder geval beoordeeld of het collectief vervoer een compenserende voorziening is (artikel 33 lid 1 Verordening).

Beschikt de persoon met beperkingen niet over een auto, dan kan niet zonder meer worden gezegd dat een auto algemeen gebruikelijk wordt geacht. Het oordeel of een voorziening algemeen gebruikelijk is brengt mee dat als dat het geval is voor de aanvrager en alleen daarom al niet voor verlening in aanmerking komt, er geen onderzoeksplicht in het kader van artikel 4 Wmo rust op het college.

Voorbeelden van voorzieningen die algemeen gebruikelijk kunnen zijn:

- Automatische transmissie
- Cruisecontrol
- Elektrisch bedienbare ramen
- Fiets met hulpmotor
- Bakfiets
- Tandemmet
- Zonnewering
- Verhoogde toiletpot
- Standaard beugels

Dit is geen limitatief overzicht, er zijn meer voorbeelden denkbaar.

Verder geldt dat de aanvrager een persoonsgebonden budget niet mag besteden aan een algemeen gebruikelijke voorziening (artikel 11 lid 1 onder a Verordening).

7. Aantoonbare meerkosten

Verordening: artikel 2 lid 2 onder c

In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren voorzieningen en vragen zij na het optreden van een beperking voorzieningen aan, die in hun situatie kunnen leiden tot de conclusie dat het optreden van beperkingen geen meerkosten met zich meebrengt.

Het begrip meerkosten hangt nauw samen met het begrip algemeen gebruikelijk. De meerkosten zijn de kosten die in een direct verband staan met het compenseren van de ondervonden beperkingen in de maatschappelijke participatie. Een met de persoon als de aanvrager vergelijkbaar persoon zonder beperkingen heeft deze meerkosten per definitie niet omdat daar in diens situatie geen noodzaak voor is. De noodzakelijke meerkosten bij de aanschaf van een voorziening die voor een persoon als de aanvrager algemeen gebruikelijk is, kunnen voor compensatie in aanmerking komen.

Voorbeelden wanneer meerkosten voor vergoeding in aanmerking kunnen komen zijn:

- Extra kosten aan een fiets met hulpmotor. Denk aan de kosten van een extra zware hulpmotor vanwege medische beperkingen.
- Meerkosten van een aankleedblad of aankleedtafel.
- De aanpassingen aan een bakfiets die eventueel nodig zijn voor het vervoer van de buggy of zuurstoffles.

- De WAM-verzekering van een bruikleenauto voor zover deze niet zijn opgenomen zijn in de bruikleenovereenkomst.

Dit is geen limitatief overzicht, er zijn meer voorbeelden denkbaar.

8. Kosten gemaakt voor het besluit

Verordening: artikel 2 lid 2 onder d

Deze bepaling staat in relatie met artikel 1 lid 1 onder a. Kan het college de causaliteit vaststellen tussen het doen van de aanvraag en het oplossen van de beperkingen, dan geldt dat het niet is toegestaan om eerst de kosten te maken en daarna een aanvraag om een voorziening in te dienen. Deze weigeringsgrond heeft als doel te voorkomen dat het college in de positie wordt gebracht dat de noodzaak, de adequaatheid en de passendheid van de aangevraagde voorzieningen niet meer kan worden beoordeeld. Kan dat nog wel, dan kan het college deze bepaling niet zonder meer hanteren.

Een voorbeeld

Heeft iemand de badkamer volledig gestript en komt hij daarna een aanvraag indienen voor een aanpassing, dan moet aan de hand van originele bouwtekeningen of foto's nog te achterhalen zijn hoe de originele staat van de badkamer is geweest. De bewijslast hiervoor ligt bij de aanvrager. Verder geldt dat het college slechts gehouden is om de goedkoopst compenserende voorziening te verlenen.

9. Normale afschrijvingstermijn nog niet verstrekken

Verordening: artikel 2 lid 2 onder e

Besluit: artikel 2.2 (budgetperiode) en artikel 2.3 lid 1 onder f

Eerder verstrekte voorziening

Voor zover de aanvraag betrekking heeft op reeds eerder bij of krachtens Verordeningen (WVG of Wmo) is verstrekt en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening is nog niet verstreken, dan wordt de aanvraag in beginsel afgewezen.

Technisch niet afgeschreven

Bij het verlenen van een voorziening zal doorgaans de looptijd daarvan bij beschikking worden vastgesteld. Daarmee wordt een implicatie gegeven van de levensduur van een voorziening (gemiddelde afschrijvingsperiode). Dit betekent echter niet dat het college verplicht is om een 'economisch' afgeschreven voorziening in te nemen en een nieuwe te verstrekken. De voorziening kan immers nog steeds compenserend zijn voor zover er niets mankeert aan de technische staat of het in goede technische staat brengen van de voorziening de goedkoopst compenserende oplossing is.

Een verloren gegane zaak niet verwijtbaar

Een uitzondering kan worden gemaakt als de eerder vergoede of verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan belanghebbende zijn toe te rekenen, of tenzij belanghebbende geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten. Hieronder wordt ook verstaan het risico dat verzekerd kan worden zoals een opstalverzekering. Ook kan het redelijk zijn dat de belanghebbende - indien een ander dan hemzelf schade heeft veroorzaakt - diegene aansprakelijk moet worden gesteld.

Een verloren gegane zaak wel verwijtbaar

Het kan voorkomen dat door onzorgvuldig gebruik of misbruik meer dan normaal reparaties nodig zijn voor een bijvoorbeeld een scootmobiel. Hetzelfde geldt als door grove nalatigheid een voorziening verloren gaat. Is dat het geval, dan schendt de gebruiker de verplichtingen van de bruikleenovereenkomst. Het spreekt voor zich dat de schade (lees ook kosten reparatie) die rechtstreeks zijn te wijten aan de gebruiker niet op grond van de Wmo worden vergoed. In beginsel zal de gebruiker deze kosten zelf moeten betalen. Het is van belang dat eerst met de gebruiker een gesprek

wordt gevoerd. Let wel de leverancier van de voorziening zal tevens een verklaring moeten afgeven dat de kosten betrekking hebben op onzorgvuldig gebruik.

10. Redelijkerwijs te vergen medewerking

Verordening: artikel 2 lid 2 onder f

In hoeverre medewerking kan worden geleverd van de aanvrager, diens huisgenoten, zijn mantelzorger of hulpverlener of van anderen in diens omgeving, zoals familieleden is afhankelijk van de individuele situatie.

Gesprek

In gesprek met de belanghebbende kunnen allerlei oplossingen worden besproken die kunnen leiden tot de te bereiken resultaten als bedoeld in de Verordening.

Herinrichting woning

Van de persoon met beperkingen kan worden geleverd dat de woning zodanig wordt ingericht of heringericht zodat wordt voorkomen dat een woningaanpassing hoeft te worden verleend (CRvB 01-06-2011, BQ8290 Wmo). Ook kan worden geleverd dat gordijnen op een andere plek worden opgehangen zodat de hulphond wel in staat is deze te openen (Rechtbank Utrecht 01-05-2012, nr. SBR 11/4037). Er zijn uiteraard meer voorbeelden denkbaar.

Planning en organisatie

Van de ouder(s) kan onder omstandigheden worden verwacht dat zij de organisatie- en planningsactiviteiten verricht die nodig zijn om hun kind van het aanvullend openbaar vervoer gebruik te laten maken (CRvB 26-05-2010, BM7989 WVG).

Preventieve maatregelen

Van de persoon met beperkingen kan worden geleverd dat incontinentiemateriaal wordt gebruikt of dat hij/zij het drinkgedrag en toiletbezoek zo kan reguleren dat op die manier gebruik kan worden gemaakt van het openbaar of collectief vervoer (CRvB 21-12-2011, BU9176 WVG). Ook kan worden geleverd dat gebruik wordt gemaakt van omhullende kleding of een scootskleed die er voor zorgt dat de lichaamstemperatuur op peil blijft (CRvB 24-08-2011, BR5767 Wmo en Rechtbank Amsterdam 25-11-2010, nr. AWB 09/6024 WMO). Er zijn uiteraard meer voorbeelden denkbaar.

11. Eigen verantwoordelijkheid

Verordening: artikel 2 lid 2 onder g

Het belangrijkste oogmerk van de Wmo is samenhangend lokaal beleid om participatie van alle burgers mogelijk te maken en te bevorderen, uitgevoerd dicht bij de burger door een daarvoor goed toegeruste gemeente. Daarvoor is een krachtige sociale structuur nodig, waar zelforganisatie, maatschappelijke binding en eigen verantwoordelijkheid een belangrijke plaats innemen, die voorliggend is aan professionele arrangementen van zorg, cultuur, ontspanning en welzijn. Met goede voorliggende voorzieningen en preventieve ondersteuning kan veel beter aan de wens tot sociale participatie van burgers, jong en oud, met en zonder beperkingen, worden voldaan. Met de Wmo wordt een aanzet gegeven voor een omslag in het denken en handelen van burgers, organisaties en overheden.

De Wmo is nadrukkelijk bedoeld om mensen die dat kunnen te stimuleren om - meer dan het geval was onder de WVG en de AWBZ - zelf oplossingen te bedenken in de eigen sociale omgeving voor problemen die zich voordoen. Er wordt een groter beroep op de eigen draagkracht gedaan. Als burgers niet goed in staat zijn in bepaalde situaties zelf of samen met anderen oplossingen te realiseren of die door hen onmogelijk zelf kunnen worden geregeld, is de gemeente verantwoordelijk daarvoor te zorgen.

Is het college van oordeel dat de aanvrager zijn eigen verantwoordelijkheid kan nemen (lees de beperkingen zelf kan oplossen), dan wordt de aanvraag om een voorziening afgewezen.

12. Andere wettelijke aanspraak

Verordening: artikel 2 lid 2 onder h

Kan de belanghebbende aanspraak maken op een voorziening op grond van een andere wettelijke regeling, dan heeft het college geen compensatieplicht (artikel 2 Wmo). Hiermee wordt ook zorg of behandeling bedoeld waarmee wordt voorkomen dat het college een voorziening moet verlenen (zie bijvoorbeeld CRvB 28-09-2011, BT7241 Wmo).

Het gaat om situaties waarin een aanspraak bestaat. Dit betekent dat een dergelijke aanspraak rechtens kan worden afgedwongen door bezwaar en (hoger) beroep in te stellen tegen besluiten of een nieuwe aanvraag in te dienen. Aanspraken op andere wettelijke regelingen kunnen betrekking hebben op verschillende resultaatgebieden. Voorbeelden zijn de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) voor vervoer of persoonlijke verzorging, de Zorgverzekeringswet (Zvw) voor hulpmiddelen, fysiotherapie, ergotherapie en medisch vervoer en de Wet Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) voor vervoer.

Hoofdstuk 3. Aanvraag, inlichtingen en voorbereiding

Verordening: artikel 3

Paragraaf 3.1 De aanvraag

Een aanvraag behoort schriftelijk te worden ingediend. Daarvoor stelt het college een formulier beschikbaar. Het is alleen niet in alle situaties zo dat burgers een voorziening aan willen vragen maar informatie en advies willen over de mogelijkheden die er zijn op het gebied van het verlenen van voorzieningen binnen de kaders van beleid van de gemeente Weert. Bij de resultaten waar de compensatieplicht op is gericht worden in deze beleidsregels een volgorde aangegeven waarbinnen de aanspraak op een voorziening wordt beoordeeld op basis van artikel 6 van de Verordening.

Verder is dit ook van belang met betrekking tot het betalen van een eigen bijdrage of een eigen aandeel. Immers, kan de hoogte hiervan oplopen tot maximaal de kostprijs van de voorziening. Het is belangrijk voor burgers om daarvan kennis te hebben zodat men hun eigen afweging kan maken of wel een voorziening wordt aangevraagd. Het is overigens ook de plicht van het college de aanvrager voor te lichten over de keuze die de vorm van een voorziening met zich meebrengt. Verder kunnen ook weigeringsgronden en beperkende voorwaarden aan de orde zijn. Daarover kan desgewenst informatie aan de burger worden verstrekt.

Paragraaf 3.2 Inlichtingen, onderzoek en voorbereiding

Verordening: artikel 5 en artikel 37 Verordening

Inlichtingen en medewerking verlenen

In het algemeen geldt als een belanghebbende een aanvraag doet, dat het college daarop moet beslissen. Daarvoor moet het bijvoorbeeld zelf de (medische) beperkingen van de betrokkene (laten) vaststellen, anders kan geen besluit worden genomen. Daarvoor zijn inlichtingen nodig die door de aanvrager moeten worden verstrekt.

Het is in beginsel aan de aanvrager om aannemelijk te maken dat hij beperkingen heeft en dat daarvoor een voorziening nodig is om deze op te heffen dan wel te verminderen. Het college is bevoegd aan de belanghebbende te vragen zijn aanvraag nader te onderbouwen. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren in een gesprek, maar ook door een eenvoudig te verkrijgen verklaring van de huisarts.

Gaat het om gegevens die de belanghebbende redelijkerwijs niet of veel moeilijker dan het college kan verkrijgen, dan heeft het college de plicht daar onderzoek naar te doen. Uit artikel 3:2 Awb

volgt dat het college een besluit zorgvuldig moet voorbereiden. Daarvoor moet het alle kennis over relevante feiten en de af te wegen belangen verzamelen. Naast deze onderzoeksplicht vloeit uit artikel 4 Wmo ook een plicht voort om uit eigen beweging onderzoek te doen naar de beperkingen van de aanvrager en diens persoonskenmerken en behoeften.

Een dergelijk onderzoek kan het college niet (altijd) alleen zelf uitvoeren, daarvoor heeft het inlichtingen of gegevens en soms ook verdere medewerking nodig van de belanghebbende. Deze medewerking strekt zich ook tot de eventuele huisgenoten als aannemelijk is dat door hen geen of slechts beperkt gebruikelijke zorg kan worden verleend. Deze verplichting volgt uit artikel 4:2 lid 2 Awb. Dat artikel bepaalt dat het college gegevens en bescheiden mag vragen, mits de betrokkene daarover redelijkerwijs kan beschikken.

Medewerkingsplicht

De medewerkingsplicht ligt in het verlengde van de inlichtingenplicht. Twee voorbeelden van medewerkingsverplichting zijn het gehoor geven aan een oproep van de medisch adviseur of het - via een machtiging - toestemming verlenen om medische informatie te mogen inwinnen bij de huisarts of specialist. De plicht om daar gehoor aan te geven geldt voor zowel de belanghebbende als voor zijn huisgenoten. De medewerkingsplicht voor huisgenoten geldt als aannemelijk is dat door hen geen of slechts beperkt gebruikelijke zorg kan worden verleend.

Wordt de bedoelde medewerking niet verleend, dan kan dat tot gevolg hebben dat het college het recht op een voorziening niet kan vaststellen. Daarbij moet wel rekening worden gehouden of het college het recht op een voorziening niet op een andere wijze kan vaststellen dan door het verlenen van de medewerking en/of de bedoelde machtiging. Verder kan het zijn dat er een verband bestaat tussen het niet meewerken en de bij het college bekende beperkingen van de aanvrager of diens huisgenoot.

Het niet kunnen vaststellen van het recht op een voorziening is een inhoudelijk oordeel op de aanvraag. Dit kan betekenen dat de medewerkingsverplichting in bezwaar of (hoger) beroep alsnog wordt nagekomen en het college daarmee in gelegenheid is het recht op een voorziening te kunnen vaststellen. Dit kan overigens ook nog steeds betekenen dat het college - hoewel medewerking is verleend - de aanvraag om een voorziening kan weigeren.

De inlichtingenplicht en medewerkingsplicht strekken zich ook uit tot de persoon met beperkingen die een voorziening heeft toegekend gekregen. De medewerkingsplicht voor huisgenoten geldt als het college onderzoek doet naar de vraag of door hen wel gebruikelijke zorg kan worden verleend en zo ja, in welke mate.

Paragraaf 3.3 Medisch advies

In het algemeen geldt dat het college allereerst een standpunt moet innemen of het zelf over de deskundigheid beschikt om de aanspraak op een voorziening te kunnen beoordelen. Daarvoor moet het college zelf in staat zijn:

- de beperkingen op het gebied van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te kunnen vaststellen (wettelijk toetsingskader).
- te beoordelen of er in het individu gelegen omstandigheden zijn waaraan het bieden van de keuzevrijheid voor de vorm van de voorziening in de weg staat (wettelijk toetsingskader).
- de voorziening te indiceren en te selecteren aan de hand van de door een arts vastgestelde medische beperkingen.
- zaken van technische aard te beoordelen, zoals die bij woningaanpassingen aan de orde kunnen zijn.

Als vuistregel kan gelden dat als dat oordeel betrekking heeft op een medische kwalificatie van lichamelijke of geestelijke gebreken en de beperkingen die daaruit kunnen voortvloeien, het college in beginsel niet ter zake kundig kan zijn. Afhankelijk van de aard van de problematiek moet het college, zoals gezegd, belanghebbende zelf laten onderzoeken door een deskundige die (zodanig) op het niveau van een arts functioneert.

Artikel 5 van de Verordening bepaalt een aantal situaties waarin het college de door haar aangewezen adviesinstantie om advies kan vragen. Dat is het geval indien:

- a. Wanneer het een eerste aanvraag door de persoon met beperkingen betreft. Dit kan van belang zijn als de aanvrager bekend is met een progressieve aandoening waarbij een toekomstig gerichte aanpak nodig kan zijn.
- b. Steeds als de verwachting bestaat dat een aanvraag om medische reden wordt afgewezen zal de medische adviseur van de aangewezen adviesinstantie om een advies gevraagd worden. Uit jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep blijkt dat het advies van een deskundige, meestal op het niveau van een arts noodzakelijk is in verband met de zorgvuldige voorbereiding van het besluit. Het college wordt niet ter zake kundig geacht als het gaat om het vaststellen van beperkingen die voortvloeien uit lichamelijke of geestelijke gebreken.
- c. Daarnaast kan het college om andere redenen aanleiding zien om medisch/extern advies te vragen. Dan kan bijvoorbeeld aan de orde bij de tijdelijkheid van beperkingen of bij moeilijk te objectiveren aandoeningen. Bij twijfel wordt altijd een medisch advies gevraagd.

Externe adviseur

Een externe adviseur is niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van het college. Afhankelijk van de aard van het advies dient de adviseur te beschikken over kennis op de volgende gebieden:

Medische en sociale kennis

Dat wil zeggen dat de adviseur in staat is de medische situatie van belanghebbende te beoordelen en dat te vertalen naar beperkingen die iemand als gevolg daarvan ondervindt. Daarvoor kan de terminologie van de ICF worden gebruikt (functies, stoornis, activiteiten en participatie, beperkingen).

Dit wil overigens niet zeggen dat een adviseur altijd een arts moet zijn, maar vaak geldt wel de eis in de jurisprudentie dat de adviseur op het niveau van een arts beoordelingen moet kunnen verrichten. Hij moet in ieder geval in staat zijn om inzicht te geven in de prognose van bijvoorbeeld een ziektebeeld. Dat kan van belang zijn voor het besluit op de aanvraag omdat de toekenning van een voorziening mogelijk in omvang of duur worden beperkt. Dat kan het geval zijn als iemand een revalidatietraject volgt.

Het beoordelen van de beperkingen heeft ook te maken met het individu en zijn omgeving. Zo zal de adviseur onderzoek en beoordelingen moeten kunnen doen naar verplaatsingsgedrag, gezinssituatie en taakverdeling, sociale relaties (mantelzorg) en omgevingsfactoren en deze aspecten zonnodig in hun onderlinge samenhang moeten bezien. Onder medische en sociale kennis valt ook kennis van het menselijk functioneren en problemen die daarin kunnen optreden op basis van de ICF.

Ergonomische kennis

Ergonomie is de wetenschappelijke studie van de mens in relatie tot zijn omgeving. Het gaat daarbij om de afstemming tussen de mens met zijn fysieke mogelijkheden, lichaamsmaten (antropometrie) en activiteiten die hij verricht, hoe en met wat dat gebeurt en zijn omgeving. Ergonomie maakt gebruik van:

- Fysieke menskunde
- Cognitieve menskunde
- Omgevingsfactoren
- Fysiologie
- Psychologische functieleer

Het onderzoek van de adviseur naar de ergonomische aspecten kan zich richten op bereikbaarheid en toegankelijkheid van de woning en bruikbaarheid van een voorziening die de beperkingen op zouden kunnen heffen of verminderen. Het spreekt voor zich dat onder ergonomische kennis ook de toepassing van de ICF wordt gerekend.

Technische kennis

Een adviseur moet kennis hebben van bouwkundige mogelijkheden en voor zover van toepassing wettelijke bepalingen die daarbij gelden. Dat heeft te maken met bouwvoorschriften of te gebruiken materialen in het algemeen. Ook kan speciale technische kennis vereist zijn over verlichting voor mensen met een visusprobleem. Er zijn adviesorganisaties die gespecialiseerd zijn in woning-aanpassingen en verlichting.

Deze opsomming is niet-limitatief, er zijn uiteraard meer voorbeelden denkbaar.

ICF als begrippenkader

De ICF kan ondersteunen bij de uitvoering van de compensatieplicht. Voor de gezondheidstoestand van mensen hanteert de ICF een aantal definities.

Functies

Dat zijn fysiologische en mentale eigenschappen van het menselijk organisme. Zo is de functie van het oor het horen, de functie van de hersenen het denken en de functie van de spieren het leveren van spierkracht om bewegingen te maken. Is een functie niet optimaal, dan spreekt men van een stoornis.

Anatomische eigenschappen

Dat zijn de positie, de aanwezigheid, de vorm en continuïteit van onderdelen van het menselijk lichaam. Tot de onderdelen van het menselijk lichaam worden gerekend lichaamsdelen, orgaanstelsels, organen en onderdelen van organen. Anatomische eigenschappen zijn de vorm van (onderdelen van) het oor, de vorm en positie van de (delen van de) hersenen, de dikte of aanhechtingsplaats van een spier, etc. Is een anatomische eigenschap niet optimaal, dan spreekt men van een stoornis.

Stoornis

Dat zijn afwijkingen in of verlies van functies of anatomische eigenschappen. Stoornissen van het oor zijn het niet meer kunnen horen of een gat in het trommelvlies, stoornissen van de hersenen zijn een vermindering van het denkvermogen en het geheugen, en stoornissen van een spier zijn verminderde spierkracht of een gescheurde spier.

Stoornissen moeten in principe zijn waar te nemen door anderen of door de persoon zelf. Zij vormen een afwijking van een algemeen aanvaarde maatstaf. Stoornissen worden vastgelegd door iemand die volgens (bio)medische maatstaven is gekwalificeerd om het fysiek en het psychisch functioneren van mensen te kunnen beoordelen. Stoornissen kunnen zowel tijdelijk of blijvend van aard zijn. De ICF ordent stoornissen naar hun aard en niet naar de oorzaak of de reden van het ontstaan daarvan. Het missen van een been is een stoornis in een anatomische eigenschap, maar geen aandoening of ziekte. Daarmee is het begrip stoornis ruimer dan het begrip aandoening of ziekte.

Activiteiten

Dat zijn onderdelen van iemands handelen. Voorbeelden van activiteiten zijn lopen of schoonmaken. Boodschappen doen valt onder code d6200. Het is niet uitgesloten dat boodschappen doen onder participatie wordt gerangschikt. Let wel, de compensatieplicht is er niet op gericht om te zorgen dat iemand zelf boodschappen kan doen. Zie de definitie van huishoudelijke verzorging in artikel 1 lid 1 onder g Wmo. Zijn er problemen met het uitvoeren van een activiteit, dan spreekt men in de ICF van een beperking.

Beperkingen

Dat zijn de moeilijkheden die iemand heeft met het uitvoeren van activiteiten. Voorbeelden zijn het niet kunnen schoonmaken of het schoonmaken niet lang genoeg kunnen volhouden.

Participatie

Dat is iemands deelname aan het maatschappelijk leven.

Activiteiten en participatie worden getypeerd in uitvoering en vermogen. De typering van de uitvoering beschrijft wat iemand in zijn bestaande omgeving doet. Deze typering wordt met behulp van externe factoren geïnclassificeerd (zie hierna). De typering van het vermogen beschrijft of iemand een taak of handeling kan uitvoeren in een neutrale omgeving. Het doel is te omschrijven wat het niveau van functioneren is dat iemand kan bereiken op het domein van bijvoorbeeld mobiliteit of huishouden. De typering van het vermogen en de uitvoering kunnen worden gebruikt in combinatie met en zonder hulpmiddel of persoonlijke hulp. Hoewel een hulpmiddel of persoonlijke hulp deze de stoornis niet wegnemen, kunnen ze wel de functioneringsproblemen op bijvoorbeeld het domein mobiliteit of huishouden opheffen of verminderen.

Aangenomen wordt dat de typering van activiteiten en participatie (het vermogen tot en de uitvoering van) uit de ICF kunnen vallen onder behoeften van de aanvrager om gecompenseerd te worden, mits deze onder een van de vier resultaatgebieden van artikel 4 lid 1 Wmo vallen.

Externe factoren

Externe factoren vormen de fysieke en sociale omgeving waarin mensen leven. Externe factoren worden geïnclassificeerd vanuit het perspectief van de persoon waarvan een situatie wordt beschreven. De ICF noemt het volgende voorbeeld. Verlaagde stoepranden zijn een ondersteunende factor voor een rolstoelgebruiker. Voor iemand die blind is daarentegen zijn verlaagde stoepranden (zonder reliëf) een belemmerende factor. Andere voorbeelden zijn het huis waar iemand in woont, de aanwezigheid van hulpmiddelen (rollator), sociale normen en geldende wetten.

Persoonlijke factoren

Vanwege de grote (internationale) sociale en culturele verschillen worden persoonlijke factoren niet geïnclassificeerd in de ICF. Het is aan de gebruiker van de ICF om persoonlijke factoren vast te leggen. Dat kunnen leeftijd, aspecten van iemands functioneren, lichamelijke conditie, levensstijl, gewoonten, sociale achtergrond, beroep, het algehele gedragpatroon en karakter, persoonlijke psychische eigenschappen en andere kenmerken. Aangenomen wordt dat de persoonlijke factoren uit de ICF kunnen vallen onder persoonskenmerken van de aanvrager, waar het college bij het verlenen van een voorziening rekening mee moet houden.

Paragraaf 3.4 Beoordeling van de te bereiken resultaten op het gebied van maatschappelijke participatie

Verordening: artikel 6

Onderzoeksplicht college

Bij het onderzoek gericht op de compensatie worden door het college de beperkingen, persoonskenmerken en behoeften geïnventariseerd. Dit betekent niet dat aan alle levende wensen van de persoon met beperkingen tegemoet moet worden gekomen. Het gaat er bij de compensatieplicht om dat iemand in aanvaardbare mate in staat wordt gesteld maatschappelijk te participeren. Dat kan per individueel geval verschillen omdat het bij de compensatieplicht gaat om maatwerk.

Beoordelingskaders

Bij de afzonderlijke bepalingen over de te bereiken resultaten is een beoordelingskader opgenomen. Uitgangspunt daarbij is steeds dat eerst alle voorliggende, algemeen gebruikelijke, algemene en collectieve voorzieningen die beschikbaar en bruikbaar zijn in dat kader worden beoordeeld.

Voorbeelden van algemene voorzieningen zijn:

- Tafeltje dekje
- Boodschappenplusbus
- Vrijwilligersorganisatie

Voorbeelden van algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn:

- Kinderopvang
- Kant-en-klaar maaltijden van de supermarkt
- Boodschappendienst van de reguliere supermarkt
- Fiets met hulpmotor

Hoofdstuk 4. Het voeren van een huishouden (hulp bij het huishouden)

Paragraaf 4.1 Het te bereiken resultaat

Om een huishouden te kunnen voeren kan hulp bij het huishouden aangewezen zijn. Hulp bij het huishouden is in artikel 13 van de Verordening gericht op vier resultaten. In de beleidsregels worden deze resultaten dan ook apart behandeld. Wel gelden voor elk van deze resultaten een aantal algemene uitgangspunten en voorwaarden. In verband met de leesbaarheid is daarom bij deze beleidsregels een bijlage opgenomen. Daarin zijn opgenomen:

- Algemene uitgangspunten
- Gebruikelijke zorg
- Het onderzoeken van overbelasting
- Normeringskader
- Standaardindicaties

Hulp bij het huishouden bestaat uit het lichte en/of het zware huishoudelijke werk. Bij die individuele voorziening wordt onderscheid gemaakt tussen:

- a. Hulp bij het huishouden HH1 (eenvoudig schoonmaakwerk)
- b. Hulp bij het huishouden HH2 (HH1 + regie van het huishouden)

Paragraaf 4.2 Beoordelingskader

1. Heeft belanghebbende geobjectiveerde beperkingen bij de hulp bij het huishouden?
2. Welke mogelijkheden heeft de belanghebbende wel bij de hulp bij het huishouden?
3. welke mogelijkheden heeft de belanghebbende niet bij de hulp bij het huishouden?
4. Wat zijn de resultaten die belanghebbende wil bereiken bij de hulp bij het huishouden?
5. Wat heeft belanghebbende zelf al gedaan om bestaande belemmeringen op te lossen?
6. Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via eigen oplossingen al dan niet met zijn huisgenoten of sociale omgeving?
7. Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via wettelijke voorliggende voorzieningen of algemeen gebruikelijke voorzieningen?
8. Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via algemene voorzieningen?

Als bovenstaande mogelijkheden niet leiden tot een oplossing, komt een collectieve of individuele voorziening ter beoordeling aan de orde.

- Welke weigeringsgronden of beperkende voorwaarden zijn van toepassing volgens de Verordening?
- Welke mogelijkheden kan de gemeente bieden om de gewenste resultaten te bereiken via collectieve voorzieningen?
- Welke mogelijkheden kan de gemeente bieden om de gewenste resultaten te bereiken via individuele voorzieningen?
- Om de compensatieplicht met betrekking tot hulp bij het huishouden te vervullen, kan de compenserende maatregel zich richten op de dagelijkse huishoudelijke werkzaamheden (bijvoorbeeld een aantal uren voor zwaar huishoudelijk werk).

Paragraaf 4.3 Andere wettelijke aanspraken

Er is voor hulp bij het huishouden een beperkt aantal voorbeelden waarin het college de aanvraag kan afwijzen op grond van artikel 2 Wmo.

AWBZ-functie Begeleiding

Het (leren) structureren en organiseren van het huishouden valt onder de AWBZ-functie begeleiding als de belanghebbende het huishouden zelf kan uitvoeren, maar daarbij ondersteuning nodig heeft (Rechtbank Arnhem 21-12-2010, BO8386 Wmo). De aanvraag op grond van de Wmo kan worden afgewezen op grond van artikel 2 Wmo. Begeleiding op grond van de AWBZ is er op gericht de zelfredzaamheid van de verzekerde te handhaven of te bevorderen. Het doel van begeleiding is om te voorkomen dat de verzekerde in een instelling moet worden opgenomen of dat hij/zij zich verwaarloost. Begeleiding bestaat uit het verlenen van activiteiten door een instelling aan verzekerden met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap die matige of zware beperkingen hebben op het terrein van:

- de sociale redzaamheid;
- het bewegen en verplaatsen;
- het psychisch functioneren;
- het geheugen en de oriëntatie; of
- het vertonen van matig of zwaar probleemgedrag.

Zorgverzekeringswet

De mogelijkheid voor behandeling op grond van de Zorgverzekeringswet is aan te merken als een voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 2 Wmo (CRvB 28-09-2011, BT7241 Wmo). Van een belanghebbende mag worden verwacht dat gebruik wordt gemaakt van de ten dienste staande behandelmogelijkheden en dat men zich ten volle inspant om de behandeling optimaal te laten verlopen. Denk bijvoorbeeld aan fysiotherapie. In voorkomende gevallen zal iemand vaak zelf - verdeeld over de week - de huishoudelijke taken in een eigen tempo zelfstandig kunnen verrichten.

Aanvullende ziektekostenverzekering

Het kan zijn dat belanghebbende een aanvullende ziektekostenverzekering heeft die de hulp bij het huishouden (deels) vergoed. Is daarvan sprake, dan geldt de aanvullende ziektekostenverzekering als voorliggende voorziening. Het college kan iemand echter niet verplichten een dergelijke verzekering af te sluiten.

Paragraaf 4.4 Een schoon huis

Verordening: artikel 2 lid 2 onder a, artikel 6, artikel 13 onder a, artikel 15, artikel 16 en artikel 17

Het te bereiken resultaat is gericht op een huis dat schoon is en geldt voor met name de woonkamer, slaapkamer(s), keuken en sanitaire ruimten. Het gaat in ieder geval om de gebruiksr ruimten die voor de persoon met beperkingen onder diens normale gebruik van de woning vallen.

Bij de beoordeling van een aanvraag om hulp bij het huishouden kunnen algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorzieningen van toepassing zijn. De strekking is in ieder geval dat deze 'voorzieningen' voorliggend zijn op het verlenen van een individuele voorziening in de vorm van hulp bij het huishouden. Het college moet zich daarbij op het standpunt kunnen stellen dat de 'voorziening':

- beschikbaar is; en
- door belanghebbende financieel kan worden gedragen; en
- zich als voldoende compensatie laat kwalificeren.

Wordt aan de genoemde voorwaarden gedaan, dan wordt geen hulp bij het huishouden verleend.

Paragraaf 4.5 Dagelijkse behoeftigheden en noodzakelijke bereiding van maaltijden

Verordening: artikel 2 lid 2 onder a, artikel 6, artikel 13 onder b, artikel 15, artikel 16 en artikel 17

Het te bereiken resultaat is gericht op het voorzien zijn van de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt, evenals toiletartikelen en schoonmaakartikelen (hierna boodschappen). Ook de noodzakelijke bereiding van maaltijden kan hieronder vallen. In bijna alle situaties kan echter van een maaltijdservice, als algemene voor-

zining, gebruik worden gemaakt. Ook zijn er kant- en klaar maaltijden te koop in de supermarkt die een oplossing kunnen bieden.

In elk huishouden zijn boodschappen voor de dagelijkse activiteiten nodig. De compensatieplicht beperkt zich tot de levensmiddelen en schoonmaakmiddelen die dagelijks/wekelijks gebruikt worden in elk huishouden. Hieronder vallen niet de grotere inkopen zoals kleding en duurzame gebruiksgoederen, zoals apparaten.

Bij de beoordeling van een aanvraag om hulp bij het huishouden kunnen de boodschappendienst en de maaltijdservice worden aangemerkt als algemeen gebruikelijke voorziening of algemene voorziening. De strekking is in ieder geval dat deze 'voorzieningen' voorliggend zijn op het verlenen van een individuele voorziening in de vorm van hulp bij het huishouden. Het college moet zich daarbij op het standpunt kunnen stellen dat de 'voorziening':

- beschikbaar is; en
- door belanghebbende financieel kan worden gedragen; en
- zich als voldoende compensatie laat kwalificeren.

Wordt aan de genoemde voorwaarden gedaan, dan wordt geen hulp bij het huishouden verleend.

Het is doorgaans mogelijk en wordt als gangbaar beschouwd dat mensen boodschappen geclusterd doen door bijvoorbeeld eens per week of tweewekelijks een voorraad in huis te halen. Voor zover het gaat om de zware boodschappen kan daar in ieder geval van worden uitgegaan. Bij de boodschappendienst wordt er van uitgegaan dat iemand de boodschappen via de telefoon of via de PC kan bestellen. Het gebruik maken van boodschappendiensten wordt daarom in beginsel als 'voorliggend' aangemerkt. Supermarkten hebben doorgaans een dergelijke service. Het is ook mogelijk dat vanuit de gemeente een boodschappendienst wordt opgezet. Ook kan het zijn dat de persoon met beperkingen zelf nog in staat is om met een scootmobiel dagelijkse boodschappen te doen. Daar waar het gaat om het bereiden van maaltijden kan bekeken worden of vormen van maaltijdvoorziening of het gebruik maken van kant en klare maaltijden mogelijk en bruikbaar zijn.

Paragraaf 4.6 Wassen, strijken en was opruimen

Verordening: artikel 2 lid 2 onder a, artikel 6, artikel 13 onder c, artikel 15, artikel 16 en artikel 17

Het te bereiken resultaat is gericht op het aanwezig zijn van gewassen, al dan niet gestreken en zo nodig opgevouwen of opgehangen kleding en ander wasgoed.

De dagelijkse kleding, beddengoed, handdoeken, e.d. moeten met enige regelmaat schoongemaakt worden. Dit betekent het wassen, drogen en in bepaalde situaties strijken van kleding. Het gaat hier uitsluitend over normale kleding voor alledag. Daarbij is het uitgangspunt dat zo min mogelijk gestreken hoeft te worden. Met het kopen van kleding kan hier rekening mee worden gehouden. Beddengoed, handdoeken e.d. hoeven niet gestreken te worden.

Bij de beoordeling van een aanvraag om hulp bij het huishouden kan een was- en strijkservice worden aangemerkt als algemeen gebruikelijke voorziening of algemene voorziening. De strekking is in ieder geval dat deze 'voorzieningen' voorliggend zijn op het verlenen van een individuele voorziening in de vorm van hulp bij het huishouden. Het college moet zich daarbij op het standpunt kunnen stellen dat de 'voorziening':

- beschikbaar is; en
- door belanghebbende financieel kan worden gedragen; en
- zich als voldoende compensatie laat kwalificeren.

Wordt aan de genoemde voorwaarden gedaan, dan wordt geen hulp bij het huishouden verleend.

Paragraaf 4.7 Verzorging van kinderen

Verordening: artikel 2 lid 2 onder a, artikel 6, artikel 13 onder d, artikel 15, artikel 16 en artikel 17

Het te bereiken resultaat is gericht op het tijdelijk verlenen van een voorziening voor de dagelijkse gebruikelijke zorg voor in het huishouden aanwezige gezonde minderjarige kinderen die nog niet voor zich zelf kunnen zorgen.

De zorg voor kinderen die tot het huishouden behoren is in eerste instantie een taak van de ouder(s). Zo moeten werkende ouders er zorg voor dragen dat er op tijden dat zij beide werken opvang voor de kinderen is. Dat kan op de manier waarop zij dat willen (oppasoma, kinderopvang), het is een eigen verantwoordelijkheid. Dat is niet anders in de situatie dat beide ouders mede door beperkingen niet in staat zijn hun kinderen op te vangen. In die situatie zal men een permanente oplossing moeten zoeken.

De Wmo heeft vooral een taak om tijdelijk in te springen zodat de ruimte ontstaat om een oplossing te zoeken. Dat wil zeggen: de acute problemen worden tijdelijk opgelost zodat er gezocht kan worden naar een permanente oplossing.

Bij de beoordeling van een aanvraag om hulp bij het huishouden wordt kinderopvang in al zijn verschijningsvormen in beginsel aangemerkt als algemeen gebruikelijke voorziening of algemene voorziening. De strekking is in ieder geval dat deze 'voorzieningen' voorliggend zijn op het verlenen van een individuele voorziening in de vorm van hulp bij het huishouden. Het college moet zich daarbij op het standpunt kunnen stellen dat de voorziening:

- beschikbaar is; en
- door belanghebbende financieel kan worden gedragen; en
- zich als voldoende compensatie laat kwalificeren.

Wordt aan de genoemde voorwaarden gedaan, dan wordt geen hulp bij het huishouden verleend.

Is de persoon met beperkingen een eigen bijdrage verschuldigd voor de kinderopvang op grond van een wettelijke regeling, dan is het niet aan het college daar over te oordelen in het kader van de vraag of de voorziening financieel kan worden gedragen.

Hoofdstuk 5. Het voeren van een huishouden en het zich verplaatsen in en om de woning (woonvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen)

Paragraaf 5.1 Het te bereiken resultaat

Verordening: artikel 20

Besluit: hoofdstuk 5 woonvoorzieningen

Het te bereiken resultaat ten aanzien van het voeren van een huishouden en het en het zich verplaatsen in en om de woning bestaat uit het normaal gebruik kunnen maken van de woning waar de persoon met beperkingen zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben. Dit geldt ten aanzien van de woonkamer, slaapvertrekken, keuken, sanitaire ruimten. Het verlenen van een woonvoorziening heeft betrekking op het kunnen uitvoeren van de elementaire woonfuncties eten, slapen, lichaamsreiniging, koken en gebruik van de keuken, het verrichten van belangrijke huishoudelijke werkzaamheden, horizontale en verticale verplaatsingen in en om de woning. Daaronder wordt ook de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de woning gerekend. In de beleidsregels worden deze resultaten dan ook apart behandeld en de uitgangspunten benoemd.

Paragraaf 5.2 Beoordelingskader

- Heeft belanghebbende geobjectiverde beperkingen in het normale gebruik van de woning en of in het zich verplaatsen in en om de woning?
- Welke mogelijkheden heeft de belanghebbende wel in het normale gebruik van de woning en of in het zich verplaatsen in en om de woning (welke elementaire woonfuncties kunnen worden uitgevoerd)?
- welke mogelijkheden heeft de belanghebbende niet in het normale gebruik van de woning en of in het zich verplaatsen in en om de woning (welke elementaire woonfuncties kunnen niet worden uitgevoerd)?
- Wat zijn de resultaten die belanghebbende wil bereiken in het normale gebruik van de woning en of in het zich verplaatsen in en om de woning?

- Wat heeft belanghebbende zelf al gedaan om bestaande belemmeringen op te lossen?
- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via eigen oplossingen al dan niet met zijn huisgenoten of sociale omgeving?
- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via wettelijke voorliggende voorzieningen of algemeen gebruikelijke voorzieningen?
- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via algemene voorzieningen?

Als bovenstaande mogelijkheden niet leiden tot een compenserende oplossing, komt een collectieve of individuele voorziening ter beoordeling aan de orde.

- Welke weigeringsgronden of beperkende voorwaarden zijn van toepassing volgens de Verordening of het Besluit nadere regels?
- Welke mogelijkheden kan het college bieden om de gewenste resultaten te bereiken via collectieve voorzieningen?
- Welke mogelijkheden kan het college bieden om de gewenste resultaten te bereiken via individuele voorzieningen?

Paragraaf 5.3 Andere wettelijke aanspraken

Op het gebied van het voeren van een huishouden (niet zijnde hulp bij het huishouden) en het zich verplaatsen in en om de woning kunnen andere wettelijke aanspraken aan de orde zijn. Een aantal voorbeelden worden genoemd.

Verhuiskostenvergoeding

Een verhuiskostenvergoeding van de woningstichting op grond van artikel 11g Besluit Beheer Sociale huursector is een voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 2 Wmo.

Uitleen van hulpmiddelen

Vanaf 1 januari 2013 is de uitleen van hulpmiddelen onder de Zorgverzekeringswet (Zvw) gebracht en kan net als voorheen als voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 2 Wmo worden aangemerkt. Zie verder paragraaf 5.9 van deze beleidsregels.

Hulpmiddelenzorg

Hulpmiddelen die op grond van de Zorgverzekeringswet worden verstrekt geldt als voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 2 Wmo.

- Mobiliteitshulpmiddelen. Denk bijvoorbeeld aan: een trippelstoel of een loopfiets
- Hulpmiddelen voor communicatie, informatievoorziening en signalering. Denk bijvoorbeeld aan computers met bijbehorende apparatuur voor lichamelijk gehandicapten, signaleringsapparatuur en een alarmeringssysteem en persoonlijke alarmeringsapparatuur voor lichamelijk gehandicapten.
- Inrichtingselementen. Denk bijvoorbeeld aan functiebeperkingen aangepaste stoelen die zijn voorzien van specifieke functies of aanpassingen, losse anti-decubituszitkussens (niet zijnde een vast onderdeel van een rolstoel) en bedden in speciale uitvoering met inbegrip van daarvoor bestemde matrassen.
- Overige hulpmiddelen. Denk bijvoorbeeld aan prothesen, hulpmiddelen voor persoonlijke verzorging en bescherming, geleidehonden en het basissysteem voor de omgevingsbesturing. Let wel de ontvangers van de omgevingsbesturing kunnen onder de Wmo vallen, als belanghebbende in een eigen of ADL woning woont. Daaronder vallen onder meer: intercom, alarm, deuropeners, verlichting en thermostaat.

Rolstoel

Bewoners van een AWBZ-instelling die van dezelfde instelling behandeling ontvangen, kunnen op grond van artikel 15 van het Besluit zorgaanspraken AWBZ aanspraak maken op een rolstoel in het kader van de AWBZ. In dat geval bestaat op grond van artikel 2 Wmo geen aanspraak op een rolstoel in het kader van de Wmo.

Paragraaf 5.3.1 Eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen

De reden om de rollator en andere eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen uit het basispakket te halen is dat de verzekerde ook zelf een verantwoordelijkheid heeft en dat zij zorg waarvan de kosten te overzien zijn en die bij het dagelijks leven behoren, zelf kunnen dragen. Voorbeelden van eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen zijn krukken, loophulpen met drie of vier poten, looprekken en rollators. Het college heeft dan ook geen compensatieplicht. Analoog aan de uitleg van artikel 15 WWB zijn de eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen uit de AWBZ geschrapt omdat deze voorzieningen gezien de lage kosten en de duurzaamheid voor eigen rekening komen. Er kan weliswaar - voor de problematiek in voorkomende gevallen - aanleiding zijn voor de noodzaak tot ondersteuning, maar de eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen zijn bewust door de wetgever uit de voorliggende wettelijke regeling (in dit geval de AWBZ) gehaald. Het ligt dan ook niet op de weg van de Wmo om die voorziening te verstrekken.

Paragraaf 5.4 Hoofdverblijf

De gemeente verleent slechts voorzieningen indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in de woonruimte waar de voorziening wordt getroffen. Op deze hoofdregel wordt één uitzondering gemaakt, zie hierna onder bezoekbaar maken van de woning.

Paragraaf 5.5 Bezoekbaar maken van de woning

Verordening: artikel 25 lid 2 tot en met 6

Voor bewoners van een in artikel 5 van de Wet toelating zorginstellingen erkende instelling geldt het volgende. De aanvraag voor het bezoekbaar maken van de woning moet worden ingediend in de gemeente waar de betreffende woning staat. Deze bepaling wordt opgenomen omdat de persoon met beperkingen anders in de gemeente waar hij zijn hoofdverblijf heeft de aanvraag zou indienen. Verder verklaart de gemeente waar de persoon met beperkingen zijn hoofdverblijf heeft, dat haar niet bekend is dat ten behoeve van de aanvrager reeds eerder een woning bezoekbaar is gemaakt. Deze verklaring heeft tot doel te voorkomen dat de aanvrager in meerdere gemeenten een aanvraag indient voor het bezoekbaar maken van een woonruimte. Er wordt namelijk voor maximaal één woonruimte een financiële tegemoetkoming verleend voor het bezoekbaar maken. Dergelijk beleid moet overigens worden gekwalificeerd als buitenwettelijk begunstigend beleid, dat terughoudend door de rechter wordt getoetst.

Paragraaf 5.6 Uitsluitingen

Verordening: artikel 23

De Verordening bepaalt een aantal woonsituaties die zijn uitgesloten van het treffen van voorzieningen. Een uitzondering daarop geldt als de persoon met beperkingen verhuist vanwege beperkingen. In dat geval kan een verhuiskostenvergoeding worden verleend (artikel 22 onder a Verordening). Het gaat om bewoning van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantiewoningen, recreatiewoningen en kamers die worden verhuurd.

Verder geldt dat geen voorzieningen worden getroffen voor in woongebouwen die specifiek gericht zijn op mensen met beperkingen en waarvan verwacht mag worden dat reeds voorzieningen zijn getroffen in de gemeenschappelijke ruimten of dat voorzieningen bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen of hadden kunnen worden meegenomen. Deze bepaling voorkomt dat het college voorzieningen in het kader van de Wmo moet verlenen voor hoge(re) kosten die moeten worden aangebracht. Voorbeelden zijn automatische deuropeners, douchezitjes, hendelmengkranen, drempelvrije doorgangen etc. In voorkomende gevallen worden voorzieningen algemeen gebruikelijk geacht.

Dit uitgangspunt geldt ook voor gebouwen die specifiek gericht zijn op bewoning door personen met beperkingen en ouderen, zoals aanleunwoningen.

Paragraaf 5.7 Nadere begrenzing recht op woonvoorzieningen

Verordening: artikel 24

In de Verordening zijn een aantal situaties opgenomen die aanleiding kunnen zijn de aanvraag om een woonvoorziening te weigeren.

1. Geen belangrijke reden om te verhuizen

Verordening: artikel 24 onder a

Deze weigeringsgrond is bedoeld om te voorkomen dat de persoon met beperkingen verhuist en het college confronteert met een aanvraag om een voorziening terwijl in de woning geen beperkingen worden ondervonden in het normale gebruik van de woning. Op grond van de Verordening bestaat dan ook geen recht op de aangevraagde voorzieningen, tenzij sprake is van een belangrijke reden om te verhuizen.

Wat een belangrijke reden is, is steeds afhankelijk van een weging van alle van belang zijnde feiten en omstandigheden. Er is alleen sprake van een belangrijke reden die aanleiding vormt voor toewijzing van de woonvoorziening als de aanvrager geen in redelijkheid van hem te vergen mogelijkheden heeft om zelf voor een passende oplossing te zorgen. Onder belangrijke redenen kunnen het aanvaarden van werk of huwelijk (samenwoning) worden geschaard. Een verhuizing van een adequate woning naar een niet-adequate woning wegens de verkoop van het eigen bedrijf vormt in beginsel geen belangrijke reden. Ook de wens een groot gezin te hebben wordt daar niet toe gerekend. Ook ingeval van huwelijk (samenwoning) wordt tevens rekening gehouden met de keuze die de aanvrager heeft gemaakt door in de niet-adequate woning van de partner te gaan wonen waardoor voorzieningen nodig zijn.

2. Zonder toestemming verhuist naar de niet meest geschikte en beschikbare woning

Verordening: artikel 24 onder b

In het algemeen kan worden gesteld dat men zelf verantwoordelijk is voor het bewonen van, dan wel beschikken over een woning. Hiermee wordt nadrukkelijk ook bedoeld dat men vrij is in de keuze daarvan. Wel moet rekening worden gehouden met het betrekken van de meest geschikte en beschikbare woning gelet op de beperkingen.

Deze bepaling geeft de bewijslastverdeling weer tussen de aanvrager om een voorziening en het college. De Verordening bepaalt dat de aanvrager schriftelijk toestemming moet vragen en verkrijgen om te verhuizen dan wel zich in de gemeente te vestigen in geval een beroep wordt gedaan op een woonvoorziening. Wordt dat nagelaten te doen, dan geldt dat de aanvrager moet aantonen of allerm minst aannemelijk maken dat de gekozen oplossing de enige mogelijkheid was. Kan de aanvrager dat niet, dan blijven de gevolgen voor diens eigen risico. Zonder het vragen en verkrijgen van schriftelijke toestemming kan een woonvoorziening alleen onder toepassing van de hardheidsclausule plaatsvinden.

3. Uitzonderingen op voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten

Verordening: artikel 24 onder c

In afwijking van de hoofdregel kunnen een limitatief aantal soorten voorzieningen worden getroffen in gemeenschappelijke ruimten indien zonder deze voorziening(en) de woonruimte voor de persoon met beperkingen ontoegankelijk blijft. Het betreft gemeenschappelijke ruimten die onder het gehuurde vallen en of waarvan de persoon met beperkingen gebruik moet kunnen maken. De mogelijke woonvoorzieningen zijn:

- Aanbrengen van elektrische deuropeners
- De aanleg van een hellingbaan vanaf de openbare weg naar de toegang van het gebouw
- Aanbrengen van een extra trapleuning

4. Onvoldoende eigen verantwoordelijkheid

Verordening: artikel 2 lid 2 onder g en artikel 24 onder d

Het nemen van voldoende eigen verantwoordelijkheid heeft betrekking op de individuele situatie van de aanvrager. Deze kan mede betrekking hebben op diens leeftijd. Denk bijvoorbeeld aan een algemeen uitgangspunt dat bij het ouder worden gebreken zullen optreden die noodzaken tot aanpassingen of verhuizing naar een geschikte woning. Heeft de belanghebbende blijk gegeven van het voornemen om te verhuizen, dan kan dat aanleiding zijn om een verhuiskostenvergoeding te weigeren. In het kader van de eigen verantwoordelijkheid kan er van worden uitgegaan dat iemand in staat is om zelf een oplossing te realiseren. Ook kan de gezinssituatie of woonsituatie een rol spelen in het individuele geval.

5. Eerste verhuizing is algemeen gebruikelijk

Verordening: artikel 2 lid 2 onder a en artikel 24 onder e

Feit is dat iedereen voor een eerste keer zal verhuizen vanuit - doorgaans - zijn ouderlijke woning. Een dergelijke verhuizing wordt als algemeen gebruikelijk gekwalificeerd. Voor de woning waar naar wordt verhuisd kunnen mogelijk voorzieningen worden verleend, mits voldoende rekening is gehouden met het accepteren van een woning die geschikt is gelet op de aanwezige of de prognose van de beperkingen (zie ook artikel 24 onder b Verordening).

6. Niet bestemd of geschikt voor bewoning voor het gehele jaar

Verordening: artikel 24 onder f

Woningen die niet geschikt of beschikbaar zijn om het gehele jaar te bewonen kunnen niet dienen als hoofdblijf als bedoeld in artikel 1 onder m van de Verordening. Daarom worden aan woningen of voor verhuizingen naar woningen die niet geschikt zijn om het gehele jaar te bewonen geen woonvoorzieningen verstrekt.

7. Verhuizing naar AWBZ-instelling

Verordening: artikel 24 onder g

De compensatieplicht is gericht op het behouden en het bevorderen van de zelfredzaamheid. Ingeval van verzekerden met een AWBZ-indicatie voor verblijf en die de aanspraak verzilveren door te verhuizen naar een AWBZ-instelling kan niet worden gezegd dat de voorziening bijdraagt aan het behouden en het bevorderen van de zelfredzaamheid.

8. Geen problemen in de te verlaten woning

Verordening: artikel 24 onder h

Voor de aanspraak op een voorziening is vereist dat beperkingen worden ondervonden op een van de vier resultaatgebieden. Is daarvan geen sprake, dan heeft de verhuizing om andere redenen plaatsgevonden en bestaat er geen aanspraak op een voorziening.

9. Geen beperkingen in de woning zelf of oorzaak belemmeringen door de aard van de materialen

Verordening: artikel 24 onder i en j

Het spreekt voor zich dat de belemmeringen in het normale gebruik van de woning in beginsel moeten voortvloeien uit de bouwtechnische en woontechnische kenmerken van de woning zelf, inclusief de toegang.

Deze afwijzingsgrond is verder bedoeld voor situaties waarin gebruikte materialen of de slechte staat van onderhoud aan de woning voor problemen zorgen. Voorbeelden zijn spaanplaat dat formaldehydegas bevat, halfsteens muren op het westen die veel waterdoorslag geven en dus veel vochtigheid binnen, enz. Personen met en zonder beperkingen zullen met dit soort materialen dezelfde problemen kunnen ondervinden. Het probleem wordt dus niet veroorzaakt door de combina-

tie beperkingen en de woning, maar door de gebruikte materialen. Dat is de reden om een voorziening te weigeren.

Verder kan gedacht worden aan een woning die niet voldoet aan de eisen van deze tijd waaronder ook achterstallig onderhoud of het ontbreken van centrale verwarming of douche (lavet).

11. Begrenzing voorzieningenniveau tot uitrustingsniveau sociale woningbouw

Verordening: artikel 24 onder k

Het uitrustingsniveau voor de sociale woningbouw is thans neergelegd in het Bouwbesluit 2012. Woonvoorzieningen die op dat niveau worden verleend zijn van voldoende kwaliteit. Deze bepaling staat in verband met de vraag of een gevraagde woonvoorziening algemeen gebruikelijk is. Dat wil zeggen dat de aanvrager, voor zover de woning niet voldoet aan de eisen, in beginsel de woningeigenaar moet aanspreken om de voorziening te realiseren in of om de woning. Is de aanvrager de eigenaar van de woning zal hij de voorziening zelf moeten realiseren. Verder geldt dat woningen op dit niveau voldoende zijn qua omvang gelet op wat nodig is voor het kunnen uitvoeren van elementaire woonfuncties. Dit betekent dat een garage of een inbandige zwembad niet noodzakelijk worden geacht.

Paragraaf 5.8 Primaat van verhuizen

Verordening: artikel 15 lid 2

Voor zover de persoon met beperkingen kan verhuizen naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning welke verhuizing kan leiden tot het te bereiken resultaat zal deze mogelijkheid eerst beoordeeld worden. Dit betekent dat in beginsel het primaat ligt bij verhuizen.

Het is niet mogelijk een uitputtend overzicht te geven van alle mogelijke afwegingsfactoren die een rol kunnen spelen, omdat elke situatie anders kan zijn. Wel wordt hieronder in grote lijnen een overzicht gegeven van relevante factoren, die afhankelijk van de situatie, een rol kunnen spelen bij de toepassing van het primaat.

Zwaarwegende redenen

Er kunnen echter zwaarwegende redenen zijn waardoor een uitzondering wordt gemaakt op het verhuisprimaat. Strikt genomen is dat gebaseerd op het oordeel dat toepassing van het verhuisprimaat in strijd is met artikel 4 Wmo. Voorbeelden zijn:

1. Er blijkt uit onderzoek een contra-indicatie voor verhuizen.
2. Er blijkt uit onderzoek dat de medische situatie van belanghebbende zich verzet tegen een zoektijd/wachttijd naar een geschikte woning. Dat is afhankelijk van de individuele situatie.
3. De aanwezigheid van mantelzorg door mensen in de directe omgeving van de woning maken het niet acceptabel dat belanghebbende verhuist. Daarvan is sprake als de te verlenen mantelzorg wordt geleverd in een bepaalde intensiteit en een wezenlijke bijdrage leveren aan het behoud van de zelfredzaamheid van de belanghebbende. Dat is bijvoorbeeld het geval als de mantelzorg professionele hulp overbodig maakt en duidelijk is dat de mantelzorg in zijn bestaande omvang en intensiteit bij een eventuele nieuwe woning niet (meer) kan worden verleend.
4. De verhuizing leidt tot inkomstenderving doordat bedrijfsmatige activiteiten niet meer kunnen worden uitgeoefend.
5. Er is een aanzienlijke stijging van woonlasten verbonden aan de woning waar naar moet worden verhuisd.

Woonlastenconsequenties huurwoning

Een nieuwe huurwoning kan een aanzienlijke stijging van de huurprijs met zich meebrengen. Deze huidige huurprijs wordt vergeleken met de huurprijs van de beschikbare woning rekening houdend met het recht op huurtoeslag en eventueel toename of afname van het wooncomfort. Het college beoordeelt in ieder geval of een eventuele huurlaststijging de draagkracht van de aanvrager te

boven gaat. Bij toewijzing van een woning wordt door de woningbouwcoöperaties rekening gehouden met de verhouding tussen het inkomen en de toe te wijzen woning qua huurprijs op grond van de Wet op de huurtoeslag.

Woonlastenconsequenties bij verhuizing eigen woningbezit

Om de woonlastenconsequenties voor woningeigenaren te berekenen worden de netto woonlasten van deze eigen woning als volgt berekend:

- Rente die verband houdt met de woning (netto hypotheeklasten)
- Zakelijke lasten in verband met het hebben van eigendom
- Opstalverzekering
- Een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor groot onderhoud

Onderhoudskosten eigen woning per jaar (geldend per 1 juli 2012)

- woning gebouwd voor 1945 € 590
- woning gebouwd na 1945 € 504
- toeslag installatie voor centrale verwarming € 79
- toeslag liftinstallatie € 75
- toeslag algemeen beheer en administratie € 144

Vergelijking aanpassingskosten huidige woonruimte versus nieuwe woonruimte

Het college maakt een kostenafweging tussen het aanpassen van de huidige woonruimte enerzijds en verhuizen (inclusief eventuele aanpassingskosten in de nieuwe woonruimte) anderzijds. Daarbij worden de volgende kosten in elk geval meegenomen in de overwegingen:

- a. huidige en voorzienbare toekomstige aanpassingskosten van de reeds bewoonde woonruimte;
- b. de kosten van een verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding;
- c. de eventuele aanpassingskosten van de nieuwe woning;
- d. kosten van het eventueel vrijmaken van de woning;
- e. een eventuele financiële tegemoetkoming voor huurderiving.

Paragraaf 5.9 Een bouwkundige of woontechnische voorziening

Verordening: artikel 22 onder b

Deze voorzieningen worden ook wel woningaanpassingen genoemd. Ze zijn aard- en/of nagelvast in de woning aangebracht. Met het oog op het normale gebruik van de woning kan een individuele voorziening worden getroffen ten aanzien van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de woning. Denk bijvoorbeeld ook aan het verbreden van een toegangspad of toegangsdeur.

Het normale gebruik van de woning

Het gaat nadrukkelijk om het opheffen of verminderen van problemen bij het normale gebruik van de woning. Dit betekent dat geen rekening wordt gehouden met voorzieningen met een therapeutisch doel (bijvoorbeeld dialyseruimten, therapeutisch baden). Evenmin wordt er rekening gehouden met problemen die een incidenteel karakter hebben, dan wel voorzieningen die puur als noodvoorziening gelden (bijvoorbeeld incidenteel gebruikte en niet-essentiële onderdelen van de woning respectievelijk vluchtvoorzieningen of branddeuren). Ook ten behoeve van het gebruik van hobbyruimtes en studeerkamers worden in beginsel geen woonvoorzieningen getroffen. Daarbij wordt er van uitgegaan dat het niet gaat om ruimten met een elementaire woonfunctie.

Bij woningaanpassingen boven het standaardbedrag, zoals vermeld op de standaardprijzlijst woningaanpassingen, dient een open begroting met een uitsplitsing per onderdeel van materiaalkosten en manuren te worden opgevraagd. Afhankelijk van de hoogte van het bedrag worden conform het aanbestedingsbeleid van de gemeente Weert meerdere offertes te worden opgevraagd. Er worden minimaal 2 offertes opgevraagd. De goedkoopst compenserende offerte wordt gekozen.

De volgende kostenposten van woningaanpassing zijn bij een open begroting subsidiabel:

1. De aanneemsom (hierin begrepen de loon- en materiaalkosten) voor het treffen van de voorziening. Deze dient duidelijk gespecificeerd te worden per onderdeel in materiaal/materieelkosten en manuren. Indien de voorziening in zelfwerkzaamheid wordt getroffen, dan vervalt de post loonkosten en worden alleen de materiaalkosten als subsidiabel aangemerkt;
2. De risicoverzekering van loon- en materiaalkosten, met inachtneming van het bepaalde in de risicoregeling woning- en utiliteitsbouw 1991. Indien de voorziening in zelfwerkzaamheid wordt getroffen, dan vervalt de post risicoverzekering van loonkosten en wordt alleen de risicoverzekering van de materiaalkosten als subsidiabel aangemerkt;
3. Het architectenhonorarium tot ten hoogste 10% van de aanneemsom met dien verstande dat dit niet hoger is dan het maximale honorarium als bepaald in DNR 2005 van de BNA en ONRI. Alleen in die gevallen dat het noodzakelijk is dat een architect voor de woningaanpassing moet worden ingeschakeld, worden deze kosten subsidiabel geacht. Het betreft dan veelal de ingrijpendere woningaanpassingen;
4. De leges voor zover deze betrekking hebben op het treffen van de voorziening;
5. De verschuldigde en niet verrekenbare of terugvorderbare omzetbelasting;
6. Renteverlies, in verband met het verrichten van noodzakelijke betaling aan derden voordat de bijdrage is uitbetaald, voor zover deze verband houdt met de bouw dan wel het treffen van voorzieningen.
7. De prijs van bouwrijpe grond indien noodzakelijk als niet binnen de oorspronkelijke kavel gebouwd kan worden, volgens bijgaande tabel.

De onderstaande tabel geeft het aantal m2 weer waar een financiële tegemoetkoming in beginsel ten hoogste voor kan worden verleend, aangegeven per vertrek in een zelfstandige woning.

Soort vertrek	Bij aanbouw	Bij uitbreiding
Woonkamer	30	6
Keuken	10	4
Eenpersoonsslaapkamer	10	4
Tweepersoonsslaapkamer	18	4
Toiletruimte	2	1
Badkamer:		
– wastafelruimte	2	1
– doucheruimte	3	2
Entree/gang/hal	5	2
Berging	6	4

Het aantal m2 verhard pad tussen de openbare weg en de hoofdingang tot een woonruimte, dan wel tussen een tweede ingang en een berging en/of tuinpoort dat bij het nieuw aanleggen van paden, dan wel bij het aanpassen van bestaande paden voor financiële tegemoetkoming in aanmerking komt bedraagt in beginsel ten hoogste 20 m2.

8. De door het college (schriftelijk) goedgekeurde kostenverhogingen, die ten tijde van de raming van de kosten redelijkerwijs niet voorzien hadden kunnen zijn. Deze kostenverhogende werkzaamheden moeten vóór de uitvoering van deze werkzaamheden schriftelijk toestemming vragen voor vergoeding van deze kosten. De (verlenings)beschikking wordt dan in overeenstemming daarmee gebracht.
9. De kosten in verband met noodzakelijk technisch onderzoek en adviezen met betrekking tot het verrichten van de aanpassing. Hiermee worden de aantoonbare kosten ten behoeve van de constructie, de energieprestatienorm, het bodemonderzoek en het geluidrapport bedoeld, indien deze kosten voor advies noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van de benodigde toestemmingen als bedoeld in de woningwet;
10. De kosten van heraansluiting op de openbare nutsvoorziening;

11. Bij woningaanpassingen boven € 15.000,- kan door de verhuurder, bij aantoonbare administratiekosten in verband met de aanpassing, maximaal € 350,- in rekening worden gebracht.

Gereedmelding, vaststelling en uitbetaling

Nadat de eigenaar van de woning een beschikking heeft ontvangen kan met de uitvoering worden begonnen. De eigenaar van de woning verklaart aan het college dat de bedoelde werkzaamheden zijn voltooid. Dit gebeurt binnen uiterlijk 12 maanden na datum ontvangst van de beschikking. De gereedmelding dient binnen 12 maanden plaats te vinden, om te voorkomen dat het treffen van de voorziening te lang op zich laat wachten. De verklaring wordt tevens beschouwd als verzoek om uitbetaling.

De gereedmelding gaat vergezeld van een gespecificeerde schriftelijke opgave van de werkelijk gemaakte kosten en de bijbehorende nota's en/of betalingsbewijzen. Het college controleert de uitgevoerde werkzaamheden en er vindt uitbetaling plaats. Betaling kan, met name bij de grote woningaanpassingen boven € 20.420 desgewenst ook vooraf, op voorschotbasis, plaatsvinden. Indien na de toekenning, maar voor de gereedmelding van de woningvoorziening de relatie tussen de persoon met beperkingen en de woning niet meer aanwezig is (bijvoorbeeld door overlijden), wordt de beschikking herzien. De mate van herziening is afhankelijk van het stadium waarin de woningaanpassing verkeerd en de reeds aangegane verplichtingen. Indien nog geen werkzaamheden zijn uitgevoerd, wordt de beschikking ingetrokken. Eventuele reeds aangegane verplichten bijvoorbeeld leges, onderzoekskosten, komen wel voor vergoeding in aanmerking. Indien de werkzaamheden gedeeltelijk zijn uitgevoerd, wordt de aanpassing waaraan men bezig is voltooid en vergoed.

De eigenaar van de woning dient gedurende een periode van 5 jaar alle rekeningen en betalingsbewijzen met betrekking tot de werkzaamheden ter controle beschikbaar te houden. Deze termijn sluit aan op de geldende verjaringstermijn als er geen vonnis is. Is de gebruikelijke afschrijvingsduur van de voorziening langer dan vijf jaar, dan is de bewaartermijn gelijk aan de afschrijvingsstermijn. Bij een woningaanpassing van meer dan € 20.420,- geldt een bewaartermijn van 10 jaren. Als voor de woningaanpassing een bouwvergunning nodig is, mogen de werkzaamheden pas beginnen als hierover wordt beschikt. Ook dienen de woning en aangebrachte voorzieningen toereikend te zijn verzekerd (opstal).

Paragraaf 5.10 Een niet bouwkundige of woontechnische voorziening

Verordening: artikel 22 onder a, c tot en met h

Besluit: hoofdstuk 5 woonvoorzieningen

Verhuis- en inrichtingskosten

Uitgangspunt voor de aanspraak op een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten is dat deze moet worden aangevraagd in de gemeente van vertrek.

Een persoon met beperkingen kan in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten. Deze tegemoetkoming is in het Besluit forfaitair vastgesteld op € 1702,-.

De tegemoetkoming wordt aan de hoofdbewoner van de woonruimte uitbetaald.

In geval een woning wordt vrijgemaakt kan het college twee maal een tegemoetkoming verstrekken. Als eerst aan diegene die de woning vrijmaakt en ten tweede aan de persoon met beperkingen die naar de vrijgemaakte woning verhuist. Het instrument wordt als stimulans aangewend om de medewerking van huurders te krijgen bij het vrijmaken van de woning voor een persoon met beperkingen.

Niet bouwkundige of woontechnische voorzieningen (overig)

Niet bouwkundige of woontechnische voorzieningen worden ook wel roerende woonvoorzieningen genoemd. Dit betreft de niet-aard en nagelvaste woonvoorzieningen. Of de aanvrager in aanmerking komt voor een roerende woonvoorziening, hangt af van de bouwkundige situatie van de woning en van de ondervonden beperkingen en belemmeringen. Waar mogelijk zal uit oogpunt van herbruikbaarheid gekozen worden voor verstrekking van losse woonvoorzieningen. Zoals al vermeld gaat het hier niet om inrichtingselementen. De losse woonvoorziening moet voorzien in een

oplossing voor het kunnen verrichten van een elementaire woonfunctie, die eventueel ook kan worden geboden door middel van een bouwkundige voorziening. Meestal zal de losse voorziening een goedkoop en compenserend alternatief zijn voor een vaste voorziening.

Twee voorbeelden: een niet algemeen gebruikelijke douchekruk in plaats van een (duurder) douchezitje dat aan de wand wordt bevestigd, een losse tillift of een transferplank in plaats van een (duurdere) vaste plafondlift. Ook zal bij voorkeur met losse voorzieningen worden gewerkt in situaties waarin mensen op de wachtlijst staan voor opname in een zorginstelling of in andere situaties waarin de voorziening langdurig noodzakelijk is, maar waarin de verstrekking van vaste woonvoorzieningen als risico met zich meebrengt dat deze voorziening op zichzelf niet efficiënt is. Voorbeelden zijn terminale situaties.

Een persoon met beperkingen kan in aanmerking komen voor een losse woonvoorziening indien er beperkingen zijn op het gebied van:

- Toiletgebruik (bijvoorbeeld toiletstoel)
- Baden, wassen en douchen (badzitjes, badliften, badplanken, douchebrancard, douchetafel en aankleedtafel, losse douchestoel, etc.)
- Woningenanering (zie hierna)
- Tilliften (personentillift met of zonder vaste zitelementen of draagbanden, brancardtilliften, etc.)

Wettelijke afbakening

Vanaf 1 januari 2013 is de uitleen van hulpmiddelen onder de Zorgverzekeringswet (Zvw) gebracht. In verband met de afbakening tussen de Zvw en de Wmo wordt gesproken van "een beperkte of onzekere duur" in plaats van de tot 1 januari 2013 geldende 26 weken onder de AWBZ (twee keer drie maanden uitleen). Is de belanghebbende vanwege de beperkingen echter aangewezen op permanent gebruik ('levenslang'), dan wordt het hulpmiddel verstrekt op grond van de Wmo. Het gaat daarbij om rolstoelen, drempelhulpen, transferhulpmiddelen en hulpmiddelen bij het wassen en de toiletgang.

Voor de uitvoeringspraktijk zijn afspraken gemaakt. Als de zorgverzekeraar ziet aankomen dat het hulpmiddel langer dan 26 weken gebruikt zal worden, streeft hij ernaar om drie maanden voor het aflopen deze termijn een aanvraag bij de Wmo in te dienen. De gemeente neemt binnen drie maanden een toekenningbesluit op de aanvraag.

Woningenanering

De persoon met beperkingen kan in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming voor woningsanering die als gevolg van een contactallergie of CARA noodzakelijk is. Sanering is slechts mogelijk als een diagnose is gesteld door de huisarts of de longarts. De noodzaak voor het verstrekken van een vergoeding, wordt mede in relatie tot het levenspatroon en leefregels, de gehele woninginrichting en ventilatiemogelijkheden bepaald. Het college kan hierover advies vragen aan een gespecialiseerde CARA-verpleegkundige. Verwacht wordt dat aanvrager zich in het vervolg bij de aanschaf van nieuwe materialen aan het programma van eisen van de verpleegkundige voor woninginrichting zal houden. Ook mag verwacht worden dat belanghebbende zelf maatregelen treft ter voorkoming van CARA-klachten. In de regel kan een financiële tegemoetkoming worden verstrekt indien:

- de aanvrager niet van tevoren had kunnen weten dat CARA zou ontstaan/verergeren;
- vervanging van het artikel medisch gezien op zeer korte termijn noodzakelijk is.

Geen vergoeding wordt verstrekt indien:

- het treffen van een voorziening niet tot verbetering van de situatie van de aanvrager leidt;
- er sprake is van een verhuizing omdat de woning bij een verhuizing toch opnieuw ingericht moeten worden en er direct rekening kan worden gehouden met de aan te schaffen materialen;
- de aanvrager bij aanschaf van bepaalde artikelen redelijkerwijs had kunnen weten dat hij overgevoelig op bepaalde stoffen reageert.

De woningsanering betreft in de regel het vervangen van vloerbedekking en in zeer uitzonderlijke gevallen, afhankelijk van het medische advies, gordijnen. Bij aanvragers ouder dan 4 jaar komt in beginsel uitsluitend de slaapkamer voor sanering in aanmerking. Bij aanvragers jonger dan 4 jaar kan eveneens de woonkamer gesaneerd worden (in verband met kruipen).

Financiële tegemoetkoming woningsanering

De hoofdbewoner van de woonruimte ontvangt een financiële tegemoetkoming in de kosten van de sanering. De financiële tegemoetkoming is gebaseerd op de bedragen genoemd in het NIBUD-handboek. Bij bepaling van de financiële tegemoetkoming wordt rekening gehouden met de reeds verlopen afschrijvingstermijn van de voorziening. De vergoeding bedraagt een percentage van de kosten, afhankelijk van de afschrijvingstermijn:

- ouder dan 8 jaar: er wordt geen vergoeding verstrekt. Het artikel wordt als afgeschreven beschouwd;
- tussen de 6 en 8 jaar oud: 25% van de kosten wordt meegenomen voor vaststelling van de tegemoetkoming;
- tussen de 4 en 6 jaar oud: 50% van de kosten wordt meegenomen voor vaststelling van de tegemoetkoming;
- tussen de 2 en 4 jaar oud: 75% van de kosten wordt meegenomen voor vaststelling van de tegemoetkoming;
- nieuwer dan 2 jaar: 100% van de kosten wordt meegenomen voor vaststelling van de tegemoetkoming.

Rolvaste vloerbedekking

Voor de gebruiker van een rolstoel kan het noodzakelijk zijn dat de gewone vloerbedekking wordt vervangen door rolstoelvaste vloerbedekking. Voor het verstrekken van deze voorziening geldt dat dit alleen mogelijk is in die gevallen dat bestaande vloerbedekking nog niet is afgeschreven en het noodzakelijk is dat deze direct vervangen moet worden in verband met kunnen gebruiken van de woonruimte. Net als bij woningsanering ontvangt de hoofdbewoner van de woonruimte een financiële tegemoetkoming in de kosten van rolvaste vloerbedekking. Ook hier wordt rekening gehouden met de afschrijvingstermijn van de te vervangen vloerbedekking conform de afschrijvingstermijn.

Financiële tegemoetkoming woningaanpassing eigen woningbezit

In het Besluit worden bij artikel 2.2 de afschrijvingstermijnen genoemd die gelden voor woningaanpassingen. Is de bedoelde 'afschrijvingstermijn' voor de helft of meer is verstreken, dan stelt het college de hoogte van de financiële tegemoetkoming naar rato van de verstreken termijn vast. Een uitzondering hierop geldt alleen als de omvang van de vastgestelde financiële vergoeding op geen enkele manier in verhouding staat tot de resterende kosten die de belanghebbende nog moet maken om de woningaanpassing, gericht op het te bereiken resultaat, te realiseren. In voorkomende gevallen kan in redelijkheid niet meer worden gesteld dat de persoon met beperkingen wordt bevoordeeld ten opzichte van een persoon zonder beperkingen.

Paragraaf 5.11 Onderhoud, keuring en reparatie

Verordening: artikel 22 onder e

Het gaat hierbij vooral om voorzieningen die (elektrisch) beweegbaar zijn en waar om die reden slijtage kan optreden waardoor de veiligheid van het gebruik van de voorziening niet langer kan worden gegarandeerd. Er wordt hierbij voornamelijk gedacht aan liften, automatische deuropeners mits op individuele basis verstrekt, en (elektrische) beweegbare keukens.

Voorwaarden

Er wordt slechts een voorziening in de kosten van onderhoud, keuring en reparatie verstrekt indien:

- a. de woonvoorziening in het kader van de verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Weert, de voormalige verordening (WVG of Wmo) of de Regeling Geldelijke Steun Huisvesting Gehandicapten is verleend;

- b. de aanvrager ten tijde van het onderhoud, de keuring of reparatie de woonruimte als hoofdverblijf bewoont of indien de kosten betrekking hebben op het bezoekbaar maken van de woning als bedoelt in artikel 25 lid 2 van de verordening.

De voorziening gericht op onderhoud, keuring en reparatie wordt toegewezen aan de eigenaar of gebruiker van de woonvoorziening. De hoogte van de vergoeding voor onderhoud, keuring en reparatie is gelijk aan de door het college geaccepteerde offerte. Het spreekt voor zich dat de kosten van reparatie die voortvloeien uit opzet, grove schuld of ernstige nalatigheid door de gebruiker van de voorziening niet voor vergoeding in aanmerking komen.

Paragraaf 5.12 Uitraasruimte

Verordening: artikel 27

Bepaalde stoornissen van personen met een verstandelijk beperking, bijvoorbeeld hyperactiviteit en moeilijkheden in het doseren van omgevingsprikkels, kunnen (op bepaalde tijden) aanleiding geven tot problemen bij het verblijf in de woonruimte. Deze problemen kunnen worden opgevangen door in de woning over een uitraaskamer te beschikken. Onder een uitraaskamer wordt verstaan een verblijfsruimte waarin een persoon met beperkingen die vanwege een gedragsstoornis ernstig ontremd gedrag vertoont zich kan afzonderen of tot rust kan komen in een kamer (verblijfsruimte), waarin de persoon met gedragsproblemen zich kan afzonderen om tot rust te komen.

De voorwaarden voor vergoeding van een uitraaskamer zijn:

- Betrokkene beschadigt zichzelf (zelfverwonding)
- Betrokkene beschadigt de omgeving (verniezucht)
- Er is sprake van ongecontroleerde driftbuien of overmatige apathie

De uitraaskamer is bedoeld om de persoon met beperkingen, die bovenstaande problemen ondervindt tegen zichzelf te beschermen. Ook worden de ouders/verzorgers hierdoor in staat gesteld beter toezicht uit te oefenen. Daarbij gaat het er om dat de uitraaskamer het belang van de persoon met beperkingen dient. Gaat het bij de gevolgen van de gedragsproblemen niet om de belangen van de persoon met beperkingen, maar om die van anderen, bijvoorbeeld doordat zij bestaan uit hinder voor die anderen, dan is er geen sprake van een uitraaskamer in de zin van de Wmo.

Paragraaf 5.13 Tijdelijke huisvesting

Verordening: artikel 22 onder f

In die gevallen waarin de persoon met beperkingen tijdens het aanbrengen van de voorziening niet in de woonruimte kan blijven wonen en om deze reden tijdelijk naar een andere woonruimte moet uitwijken, kan voor de periode dat dit noodzakelijk is een vergoeding in de dubbele woonlasten worden verstrekt.

Voorwaarden

Alleen in die gevallen dat het redelijkerwijs buiten de mogelijkheden van de aanvrager ligt om te voorkomen dat er dubbele woonlasten opgebracht moeten worden, kan tot vergoeding van extra woonlasten in verband met tijdelijke huisvesting worden overgegaan. De voorziening gericht op de tijdelijke huisvesting wordt verleend in het geval kosten gemaakt worden voor het:

- tijdelijk betrekken van een zelfstandige woonruimte;
- tijdelijk betrekken van een niet-zelfstandige woonruimte;
- langer moeten aanhouden van de te verlaten woonruimte.

Wanneer de nieuwe aan te passen woning in een andere gemeente staat en de aanvrager als gevolg van de woningaanpassing tijdelijk voor dubbele lasten komt te staan, dan rust op die gemeente de compensatieplicht voor een tegemoetkoming in de kosten van de extra huurlasten.

Financiële tegemoetkoming

De hoofdbewoner van de woonruimte ontvangt een financiële tegemoetkoming in de kosten van tijdelijke huisvesting. De hoogte is gelijk aan de gemaakte kosten, met een maximum gelijk aan het bedrag genoemd in artikel 13, eerste lid onder a van de Wet op de Huurtoeslag. De periode is maximaal zes maanden. Verlenging van deze termijn met drie maanden is mogelijk.

Paragraaf 5.14 Huurderving

Het vinden van een geschikte huurder voor een aangepaste woning kan langer duren dan de termijnen die voor het vinden van een huurder voor een 'doorsnee woning' gelden. Dit geldt niet voor woningen waarin slechts een geringe woningaanpassing heeft plaatsgevonden. Aan de eigenaar van de woning kan een voorziening worden verleend gericht op de gedeelde huurinkomsten. Hiermee kan worden bevorderd dat de aangepaste woonruimte beschikbaar blijft voor mensen met beperkingen. De gemeente deelt als het ware in de risico's van de verhuurder. Beide partijen hebben er belang bij dat de woning op zo kort mogelijke termijn weer verhuurd kan worden.

Voorwaarde

Er wordt geen financiële tegemoetkoming in de kosten van huurderving verstrekt als de woning voor minder dan € 5.000,- is aangepast.

Financiële tegemoetkoming

De eigenaar van de woonruimte ontvangt een financiële tegemoetkoming in de kosten van huurderving. De maximale termijn is zes maanden. Verlenging van deze termijn met drie maanden is mogelijk. De hoogte van de financiële tegemoetkoming is gelijk aan de kale huur van de woonruimte met een maximum van het bedrag genoemd in artikel 13, eerste lid, onder a van de Wet op de Huurtoeslag.

Paragraaf 5.15 Verwijderen voorzieningen

Het college verleent slechts in beperkte mate een voorziening gericht op het verwijderen van voorzieningen. De achterliggende gedachte hiervoor is dat het niet doelmatig is om voorzieningen uit een woning te slopen en vervolgens een andere woning op dezelfde wijze aan te passen. Het is doelmatiger een nieuwe huurder voor de reeds aangepaste woning te vinden.

Voorwaarden

Het vergoeden van de kosten voor het verwijderen van een voorziening, bijvoorbeeld een traplift of een woonunit, heeft tot doel om hergebruik te stimuleren. Indien de bewoner van een woning niet is aangewezen op het gebruik van een voorziening, zal hij eerder bereid zijn deze te laten verwijderen indien de kosten die hiermee gepaard gaan vergoed worden.

Woonunit

Ook kunnen voorzieningen worden verwijderd die aangebracht zijn voor het tijdelijk plaatsen van een woonunit. De unit wordt in bruikleen verstrekt door de gemeente en is bedoeld als tijdelijke voorziening. Op het moment dat de unit verwijderd wordt, zullen de bijbehorende voorzieningen (denk aan nutsvoorzieningen e.d.) eveneens verwijderd moeten worden.

Paragraaf 5.16 Het verplaatsen in en om de woning met een rolstoel

Verordening: artikel 20 lid 4

Besluit: hoofdstuk 7 verplaatsen in en om de woning

Met het oog op het verplaatsen in en om de woning kan een rolstoelvoorziening voor dagelijks zittend gebruik worden getroffen wanneer het rijden de primaire functie is.

Het gaat in beginsel om het zich verplaatsen in en om de woning. Dat betekent dat het allereerst om verplaatsingen gaat die direct vanuit de woning worden gedaan. Het gaat om belanghebbenden die een rolstoel nodig hebben omdat ze geen of onvoldoende loopcapaciteit hebben. Het kan echter ook gaan om een zogenaamde transportrolstoel waarop de belanghebbende is aangewezen om van

A naar B te komen. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat iemand niet in staat is om korte afstanden zelfstandig - al dan niet met een loophulpmiddel - af te leggen. Deze rolstoel kan worden meegenomen in het collectief vervoer of in de eigen auto.

Rolstoelen voor het zogenaamde 'incidentele' gebruik, waarbij de rolstoel in de auto wordt meegevoerd om elders, bij het winkelen of bij uitstapjes, te gebruiken, vallen niet onder dit te bereiken resultaat en zullen dan ook ter beschikking kunnen komen via een algemene voorziening in de vorm van een rolstoelpool indien die aanwezig is.

Ten aanzien van mantelzorgers wordt door het college rekening gehouden met hun belangen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat als de mantelzorger niet in staat is de rolstoel te duwen, er een ondersteunende motorvoorziening verschaft kan worden. In dit voorbeeld kan een mantelzorger dus ook de partner zijn.

Hoofdstuk 6. Lokaal verplaatsen per vervoermiddel (vervoersvoorzieningen)

Paragraaf 6.1 Het te bereiken resultaat

Verordening: artikel 31

Besluit: hoofdstuk 6 het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

De te bereiken resultaten ten aanzien van het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel zijn gericht op:

- a. het kunnen doen van de dagelijkse boodschappen;
- b. het kunnen bezoeken van familie, kennissen en het doen van recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten binnen de directe woon- en leefomgeving die onder de maatschappelijke participatie van de persoon met beperkingen valt.

Directe woonomgeving

Onder de directe woon- en leefomgeving wordt het grondgebied van de gemeente Weert verstaan. Wel is het zo dat de persoon met beperkingen een minimaal aantal basisvoorzieningen moeten kunnen bereiken. Daaronder vallen bijvoorbeeld het NS-station met dienstverlening, een sporthal, een zwembad, winkels voor het doen van boodschappen en het ziekenhuis. De compensatieplicht is gericht op het lokale gebied waarin in bovengenoemde aspecten zijn opgenomen. Het vervoersgebied van het collectieve vervoerssysteem Regiotaxi is echter groter dan dit minimale compensatiegebied. Sociale contacten buiten het vervoersgebied van het systeem blijven - zo blijkt uit de jurisprudentie van de Centrale Raad - voor het te bereiken resultaat buiten beschouwing. Wil de persoon met beperkingen sociale contacten onderhouden buiten de directe woon- en leefomgeving, dan geldt daarvoor het landelijke vervoerssysteem Valys (standaard- en hoog persoonsgebonden kilometerbudget). Dit brengt mee dat voorzieningen bestemd om zich buiten de eigen leefomgeving te kunnen verplaatsen of mee te nemen, zoals aanhangers en oprijplaten, niet onder de compensatieplicht van het college vallen.

Paragraaf 6.2 Beoordelingskader

- Heeft belanghebbende geobjectieerde beperkingen in het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel?
- Welke mogelijkheden heeft de belanghebbende wel in het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel (welke vervoersbehoeften kunnen worden gedaan)?
- welke mogelijkheden heeft de belanghebbende niet in het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel (welke vervoersbehoeften kunnen niet worden gedaan)?
- Wat zijn de resultaten die belanghebbende wil bereiken in het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel?
- Wat heeft belanghebbende zelf al gedaan om bestaande belemmeringen op te lossen?
- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via eigen oplossingen al dan niet met zijn huisgenoten of sociale omgeving?

- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via wettelijke voorliggende voorzieningen of algemeen gebruikelijke voorzieningen?
- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via algemene voorzieningen?

Als bovenstaande mogelijkheden niet leiden tot een oplossing, komt een collectieve of individuele voorziening ter beoordeling aan de orde.

- Welke weigeringsgronden of beperkende voorwaarden zijn van toepassing volgens de Verordening?
- Welke mogelijkheden kan de gemeente bieden om de gewenste resultaten te bereiken via collectieve voorzieningen?
- Welke mogelijkheden kan de gemeente bieden om de gewenste resultaten te bereiken via individuele voorzieningen?

Paragraaf 6.3 Beleidsuitgangspunten

Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen

Bij de beoordeling van de aanspraak op een vervoersvoorziening wordt rekening gehouden met de vraag of de een fiets, snorfiets of brommer geen adequaat vervoersmiddel is voor de persoon met beperkingen. Het ligt op de weg van de persoon met beperkingen om te stellen en te onderhouden dat de genoemde voorbeelden in zijn geval geen geschikte vervoermiddelen zijn in het zich lokaal te kunnen verplaatsen.

Bereiken en gebruiken openbaar vervoer

Voor de aanspraak op een vervoersvoorziening wordt bij de beoordeling onderzocht of het Openbaar Vervoer te voet, per fiets of in voorkomende gevallen per bus kan worden bereikt. Voor de vraag of belanghebbende gebruik kan maken van de bus is het redelijk om uit te gaan van de vraag of de belanghebbende een afstand van 800 meter in 20 minuten kan afleggen. Mogelijk kan het resultaat eenvoudig worden bereikt met een rollator.

Tarief Openbaar Vervoer (OV)

Voor het gebruik van het OV is iedereen - ongeacht het hebben van beperkingen - het gebruikelijke OV-tarief verschuldigd. Dat zijn algemeen gebruikelijke kosten.

Vervoer in verband met vrijwilligerswerk

De (extra) vervoersbehoefte of kosten in verband met het verrichten van vrijwilligerswerk is geen aanleiding voor verstrekking van vervoersvoorzieningen. Uit de jurisprudentie blijkt dat het redelijk is dat de vervoerskosten worden betaald door de organisatie waarvoor het vrijwilligerswerk verricht wordt.

Paragraaf 6.4 Andere wettelijke aanspraken

Verordening: artikel 2 lid 2 onder h

Artikel 2 Wmo bepaalt dat het college geen maatschappelijke ondersteuning (lees ook voorziening) verleent als aanspraak bestaat op een voorziening op grond van een andere wettelijke aanspraak. Het moet gaan om een werkelijke aanspraak en daarmee een afdwingbaar recht. Hieronder staan een aantal voorbeelden genoemd.

AWBZ-vervoer

Op grond van de AWBZ bestaat aanspraak op vervoer van en naar de locatie waar belanghebbende Begeleiding-Groep ontvangt en van en naar de instelling waar belanghebbende Behandeling ontvangt. Voor kinderen kan aanspraak op vervoer bestaan van en naar de locatie van een kindercentrum op grond van de AWBZ. Daaronder kan ook de verzorging en/of begeleiding bij dat vervoer zijn inbegrepen.

Ziekenvervoer Zvw

Op grond van de Zvw bestaat aanspraak op zittend ziekenvervoer als de belanghebbende onder de doelgroep valt (nierdialyses moet ondergaan, oncologische behandelingen met chemotherapie of radiotherapie moet ondergaan, zich uitsluitend per rolstoel kan verplaatsen of het gezichtsvermogen zodanig is beperkt dat hij zich niet zonder begeleiding kan verplaatsen) of met succes een beroep kan doen op de hardheidsclausule. Ook ambulancevervoer valt onder de Zvw.

Leefvervoer WIA

Op grond van de WIA kan aanspraak bestaan op een zogeheten leefvervoersvoorziening (artikel 35 lid 3 WIA). Dat is een voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 2 Wmo omdat de vervoersvoorziening betrekking heeft op dezelfde vervoersfunctie in de leefsfeer als artikel 4 lid 1 onder c Wmo (CRvB 21-03-2012, nr. 09/6719 WMO). Verzekerden met een te hoog inkomen hebben geen aanspraak.

Vervoer onderwijs

Er kan aanspraak bestaan op vervoer van en naar school op grond van de Verordening Leerlingenvervoer. Het UWV kan vergoedingen en hulpmiddelen verstrekken voor leerlingen en studenten met een ziekte of handicap.

Paragraaf 6.5 Vervoersbehoeften en vervoersmogelijkheden

Naast het vereiste dat er geobjectiveerde beperkingen moeten worden ondervonden in het zich lokaal verplaatsen is een te verstrekken vervoersvoorziening afhankelijk van de vervoersbehoefte en de andere vervoersmogelijkheden van de persoon met beperkingen. Daaronder wordt ook de sociale omgeving van iemand verstaan. Dit is een belangrijk onderdeel van het onderzoek zoals dat tijdens een gesprek kan plaatsvinden. In algemeen geldt dat het collectief vervoer geschikt is voor de verplaatsingen op de middenlange afstand.

Of het collectief vervoer kan worden aangemerkt als voldoende compensatie in het individuele geval is afhankelijk van de vervoersbehoefte en frequentie van de verplaatsingen op de middenlange afstand. Daaronder vallen in ieder geval gerichte verplaatsingen. Daarbij geldt ook dat het hebben van enige wachttijd bij gebruik van het collectief vervoer niet zodanig bezwarend is dat daardoor niet meer gesproken kan worden van een voorziening die voldoende compensatie biedt.

Voor de korte afstand (de directe woonomgeving) vallen vooral die verplaatsingen met een ongericht karakter, waarvoor geldt dat het lastig is om daarover met derden afspraken te maken. Het collectief vervoer kan als derde worden aangemerkt. Daarom kan in aanvulling op het gebruik van collectief vervoer voor het verplaatsen over korte afstand rond de woning een scootmobiel worden verstrekt, mits algemeen gebruikelijke voorzieningen niet adequaat zijn.

Uit de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep blijkt dat voor de omvang in kilometers in verband met de vervoersbehoefte in beginsel mag worden uitgegaan van maximaal 1500 tot 2000 kilometer per jaar. Het ligt op de weg van belanghebbende om aannemelijk te maken dat meer omvangrijke vervoersbehoefte ook moet worden gecompenseerd.

Paragraaf 6.6 Soorten vervoersvoorzieningen

De volgende vervoersvoorzieningen kunnen worden verstrekt:

1. Een scootmobiel.
2. Andere vervoermiddelen.
3. Collectief vraagafhankelijk vervoer. Zie daarvoor paragraaf 6.7 van deze beleidsregels.
4. Bijzondere verstrekkingen. Zie daarvoor paragraaf 6.8 van deze beleidsregels.

1. Een scootmobiel

Verordening: artikel 34 lid 3

Een scootmobiel is een driewielige of vierwielige scooter met een elektrische aandrijving welke hoofdzakelijk wordt gebruikt door mensen met een mobiliteitsbeperking. De scootmobiel is bedoeld voor gebruikers met een matige tot slechte sta-loopfunctie. Hierbij wordt uitgegaan, dat er geen of een beperkt loopvermogen aanwezig is. Een scootmobiel is namelijk bedoeld voor die afstanden, welke door een persoon zonder gebreken normaliter lopend of fietsend wordt afgelegd. Een scootmobiel is daarom aanvullend op het openbaar- en/of collectief vervoer.

Voorwaarden

Een scootmobiel is geïndiceerd indien de aanvrager:

- zonder begeleider zelf zijn bestemming kan bepalen en vinden;
- regelmatig korte afstanden buitenshuis moet afleggen;
- niet in staat is om in een rustig tempo - al dan niet met hulpmiddel - ongeveer 250 meter te kunnen lopen
- kan in- en uitstappen (overschuiven);
- een goede zitbalans heeft;
- beschikt over stallings- en oplaadmogelijkheden;
- de scootmobiel veilig kan bedienen en besturen.
- Voor zover er twijfel bestaat over de rijvaardigheid van de persoon met beperkingen kunnen rijlessen worden verstrekt.

2. Andere vervoermiddelen

Er kunnen door de persoon met beperkingen verschillende vervoermiddelen worden aangevraagd. Daarbij wordt nadrukkelijk opgemerkt dat - op grond van de jurisprudentie - een groot aantal daarvan algemeen gebruikelijk (kunnen) zijn voor de persoon als aanvrager (artikel 2 lid 2 onder a Verordening). Voorbeelden zijn bakfietsen, fiets met hulpmotor, tandemmet, etc.

Niet algemeen gebruikelijk voor de aanvrager jonger dan 16 jaar

Is de aanvrager jonger dan 16 jaar dan is een fiets met hulpmotor niet algemeen gebruikelijk (CRvB 14-07-2010, BN1265 WVG). Immers, kan niet de vergelijking met een brommer of ander gemotoriseerd vervoer worden gemaakt omdat iemand jonger dan 16 jaar daar - wettelijk gezien - niet op mag rijden². Het college zal in voorkomende gevallen moeten beoordelen of de aanvrager voor de beperkingen in zijn zelfredzaamheid en normale deelname aan het maatschappelijk verkeer is aangewezen op een fiets met hulpmotor. Dit moet blijken uit de noodzaak daarvoor, dat zal in de meeste gevallen een medische noodzaak zijn. Kort gezegd: wat zijn de beperkingen in de (te wensen) activiteiten (als gevolg van een aandoening) en draagt de voorziening bij aan het opheffen of verminderen daarvan?

Heeft het verstrekken van een dergelijke fiets een therapeutisch doel (in beweging blijven of afvalen), dan valt dat niet onder de compensatieplicht.

Driewiel-/ vierwiel(brom)fietsen

Bijzondere (brom)fietsen komen wel voor een verstrekking in aanmerking. Te denken valt daarbij aan drie- of vierwielfietsen. Deze fietsen worden speciaal gebruikt door personen met beperkingen op evenwichtsgebied. Deze beperking maakt het gebruik van een normale fiets - al dan niet hulpmotor - gevaarlijk. Ook andere groepen personen met beperkingen kunnen gebaat zijn bij een driewielfiets, zoals personen met een verstandelijke beperkingen of een gestoorde motoriek. Om aanspraak te maken op een dergelijk voorziening gelden dezelfde voorwaarden als voor een scootmobiel.

Verder geldt dat een normale kinderdriewieler voor kinderen tot 4 jaar als algemeen gebruikelijk wordt beschouwd en daarom niet voor verstrekking in aanmerking komt. Alle driewielfietsen voor kinderen in speciale uitvoering kunnen in beginsel voor verstrekking in aanmerking komen.

² dit geldt overigens niet voor een fiets met hulpmotor

Paragraaf 6.7 Overwegingen primaat collectief vervoer

Uit de jurisprudentie blijkt dat het primaat van het collectief vervoer als overwegend bezwaar kan gelden. De hierna volgende uitvoeringsregels zijn van toepassing.

Begeleiderspas collectief vervoer

Medische begeleiding

Indien een persoon met beperkingen tijdens het vervoer begeleiding nodig heeft, en in het bezit is van een zogenaamde OV-begeleiderskaart (verkrijgbaar bij de NS), dan mag 1 begeleider gratis mee in het collectieve vervoersysteem. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het feit dat de chauffeur reeds assistentie verleent bij het in- en uitstappen en verplaatsen van de deur naar het voertuig en vice versa. Voor deze activiteiten is daarom geen begeleider noodzakelijk. De noodzaak voor begeleiding dient vastgesteld te worden.

Personen die met begeleiding wel kunnen deelnemen aan het openbaar vervoer

In de praktijk blijkt dat er personen met beperkingen zijn die met begeleiding kunnen deelnemen aan het openbaar vervoer. Een persoon met beperkingen dient in principe zelf zijn begeleiding te organiseren. De gemeente kan ondersteuning bieden bij het zoeken naar begeleiding en namens de aanvrager contact leggen met bijvoorbeeld de vrijwilligerscentrale, thuishulpcentrale of de vereniging Zonnebloem. Niettemin kan er sprake zijn van een uitzonderlijke situatie waarin een aanvrager niet (altijd) de beschikking heeft over begeleiding. Slechts in die uitzonderingsgevallen, als aanvrager aannemelijk kan maken dat er sprake is van geen of onvoldoende begeleiding, kan bij wijze van hoge uitzondering een deelnemerspas aan het collectieve vervoersysteem verstrekt worden. Deze groep aanvragers kan dan zonder begeleiding deelnemen aan het collectieve systeem. Hiermee wordt overigens niet medische begeleiderspas bedoeld!

Aparte, aanvullende indicatie

Sommige personen met beperkingen kunnen slechts met een aparte, aanvullende indicatie gebruik maken van het collectieve vervoersysteem. Denk hierbij aan de indicaties 'personenauto voorin', 'uitsluitend vervoer per personenauto' of 'individueel vervoer'. Dit is mogelijk bij de Regiotaxi. De aanvullende indicaties zullen slechts zeer sporadisch nodig zijn, gelet op het feit dat de auto's en rolstoelbussen dusdanig uitgerust zijn dat vrijwel alle personen met beperkingen hiervan gebruik kunnen maken. Deze aparte aanvullende indicaties zijn duurder en zullen dan ook uitsluitend afgegeven worden nadat de medische noodzaak ervoor is vastgesteld.

Lokaal

Zoals gezegd strekt de compensatieplicht strekt zich alleen uit tot lokale verplaatsingen binnen de directe woon- en leefomgeving. Voor bovenlokale verplaatsingen is Valys aangewezen.

Medisch vervoer

Onderdeel van een vervoersbehoefte kan ziekenhuisbezoek of ander 'medisch vervoer' zijn. Het feit dat belanghebbende met het collectief vervoer - in geval van een medische spoedsituatie - niet of niet tijdig in het ziekenhuis kan komen vormt geen reden om het primaat niet toe te passen. De compensatieplicht is in beginsel gericht op lokale verplaatsingen. Verplaatsingen in verband met medische spoedsituaties vallen daar niet onder en voor zover geen aanspraak bestaat op een andere wettelijke aanspraak (in casu Zvw of AWBZ), valt het lokale 'medisch' vervoer onder de Wmo.

Collectief vervoer voldoende compenserend?

Het spreekt voor zich dat belanghebbende allereerst (medisch gezien) gebruik moet kunnen maken van het collectief vervoer, al dan niet met begeleiding. Heeft belanghebbende (medische) begeleiding nodig bij dat vervoer, dan moet hij daar - in beginsel - zelf zorg voor dragen. De begeleider krijgt gratis toegang tot het collectief vervoerssysteem. Heeft belanghebbende een vervoersbehoefte op de korte en middenlange afstand (voor respectievelijk ongerichte en gerichte bestemmingen), dan kunnen twee vervoersvoorzieningen zijn aangewezen.

Persoonskenmerken en behoeften

Heeft belanghebbende een eigen (aangepaste) auto, dan moet dat als persoonskenmerk worden aangemerkt. Onder de (vervoers)behoefte valt de wens om daar in te blijven rijden voor de lokale verplaatsingen. In veel gevallen zal de auto als algemeen gebruikelijk worden aangemerkt (zie artikel 2 lid 2 onder a van de Verordening). Is dat niet het geval, dan kan het college niet zonder meer voorbij gaan aan het bezit van een eigen (aangepaste) auto. Een oordeel of het collectief vervoer net zo compenserend is als de eigen auto is daarom aangewezen. Dat wordt voornamelijk bepaald door de mate van beperkingen en de vervoersbehoefte om zich lokaal te kunnen verplaatsen per vervoersvoorziening. Ook kunnen echter andere omstandigheden als een gezamenlijke vervoersbehoefte een rol spelen.

Aard van de beperkingen en bezit van eigen (aangepaste) auto

Zijn de beperkingen progressief van aard, dan is het hanteren van het primaat toegestaan. Het kan namelijk in voorkomende gevallen aannemelijk zijn dat autoaanpassingen, verdere aanpassingen aan de auto aangewezen zijn of dat de eigen (aangepaste) auto op enig moment niet meer kan worden gebruikt. De weigering van de gevraagde voorziening kan worden gebaseerd op 'niet langdurig noodzakelijk' (artikel 2 lid 1 onder c van de Verordening).

Aard van de beperkingen en geen bezit van eigen (aangepaste) auto

Het zal het in de praktijk zelden voorkomen dat een belanghebbende geen gebruik kan maken van het collectief vervoerssysteem en daarom is aangewezen op bijvoorbeeld een bruikleenauto of (aangepaste) bus (zie verder onder bijzondere verstrekkingen). Het college is bevoegd om de vervoersvoorziening afhankelijk te stellen van de vervoersbehoefte.

Ernstig beperkte mobiliteit en vervoersbehoefte voortvloeiend uit zorgtaken

Bij een persoon met beperkingen die uiterst beperkt mobiel is, moet in beginsel mede de vervoersbehoefte die voortvloeit uit zorgtaken met betrekking tot minderjarige kinderen worden betrokken. Dit kan betekenen dat het collectief vervoer zich niet als compenserende voorziening laat kwalificeren. Dergelijke overwegingen spelen vooral een rol bij een vervoersbehoefte op zowel de korte als de middellange afstand waarvoor meerdere voorzieningen zijn aangewezen.

Collectief vervoer goedkoopst compenserend

Blijkt uit de inventarisatie van de persoonskenmerken en vervoersbehoefte dat het collectief vervoer compenserend is, dan mag het college - in beginsel - het primaat inroepen als goedkoopst compenserende voorziening. Wel kan het kostenaspect nog een rol spelen, zie hierna.

Kostenaspect

Het college is niet gehouden om het kostenaspect ambtshalve te beoordelen. Het is niet zo dat het enkele feit dat de kosten van de door de belanghebbende gewenste vervoersvoorziening lager zouden kunnen zijn dan de (tot de individuele deelnemer herleide) kosten van het collectief vervoer meebrengt dat deelname aan het collectief vervoer geen compenserende voorziening is, dan wel er toe moet leiden dat de hardheidsclausule moet worden toegepast. Zijn er echter bijzondere omstandigheden, zoals een omvangrijke vervoersbehoefte en de ligging van de woning, dan mag het kostenaspect in de overweging niet ontbreken. Dit wil niet zonder meer zeggen dat het collectief vervoer niet als compenserende voorziening kan worden aangemerkt.

Niet gezamenlijk kunnen reizen

Bij de toekenning van collectief vervoer kan het voorkomen dat het gezin niet gezamenlijk kan reizen. Op zichzelf genomen is het voorstelbaar dat een dergelijke wens bestaat en dat het voor een gezin veel prettiger en gemakkelijker is om samen te reizen. Uit de jurisprudentie blijkt echter dat het niet samen kunnen reizen niet betekent dat het collectief vervoer geen compenserende voorziening kan zijn.

Het collectief vervoer is een overwegend bezwaar

Het collectief vervoer geldt als overwegend bezwaar als blijkt dat bij een keuzevrijheid de kosten voor vervoersvoorzieningen op grond van de Wmo substantieel zullen stijgen en dat het bestaansrecht van een collectief vervoerssysteem daardoor ernstig in gedrang komt.

Hardheidsclausule

Kan het primaat van het collectief vervoer worden toegepast, dan kan dit alleen via de hardheidsclausule worden gepasseerd. De hardheidsclausule geeft het college de bevoegdheid om in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen van de verordening, als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt. In de praktijk zal dit niet vaak voorkomen.

Paragraaf 6.8 Bijzondere verstrekkingen

Uitgangspunt is het primaat van het collectief vervoer. Is het collectief vervoer geen compenserende voorziening, dan kan de persoon met beperkingen in aanmerking komen voor:

1. Een (forfaitaire) financiële tegemoetkoming in de vervoerskosten
2. Een bruikleenauto
3. Een gesloten buitenwagen
4. Financiële tegemoetkoming autoaanpassing

Paragraaf 6.8.1 Maatwerk bijzondere verstrekking

Vervoersbehoefte deelname aan het leven van alle dag

Bij het bepalen van de vervoersbehoefte gaat het niet om de vraag hoe vaak een persoon met beperkingen een bepaalde bestemming wil kunnen bereiken, maar om de vraag hoe vaak hij/zij dat moet kunnen doen zodat in het individuele geval sprake is van het in aanvaardbare mate sociale contacten kunnen onderhouden en deel te kunnen nemen aan het leven van alledag. Het spreekt voor zich dat dit individueel wordt bepaald. De Centrale Raad heeft overigens wel gesteld dat het zich jaarlijks kunnen verplaatsen voor 1500-2000 km algemeen aanvaardbaar is (CRvB 29-02-2012, BV7463 Wmo). Dit betekent dat als de belanghebbende een grotere vervoersbehoefte heeft, hij/zij aannemelijk moet maken dat ook voor dat meerdere voor het college de compensatieplicht geldt.

1. Forfaitaire financiële tegemoetkoming in de vervoerskosten

Besluit: artikel 6.4 forfaitaire financiële tegemoetkomingen

Voorwaarden

Of een persoon met beperkingen in aanmerking komt voor een financiële tegemoetkoming is afhankelijk van de voorwaarden die in overleg met het Platform Wmo zijn opgesteld. Deze uitgangspunten komen overeen met de jurisprudentie. Het gaat om de volgende voorwaarden: medisch gezien géén gebruik kan worden gemaakt van het collectief vervoer (Regiotaxi) en slechts kan reizen met eigen (aangepast) vervoer, taxi of rolstoeltaxi;

- op psychische gronden (tijdelijk) geen gebruik kan worden gemaakt van de Regiotaxi;
- de belanghebbende in het bezit is van een aangepaste auto, die men zelf bestuurt;
- de belanghebbende met een lichamelijk en/of geestelijk gehandicapt kind of partner en beschikt over een aangepaste auto; en
- het aanbieden van collectief vervoer alleen niet voldoende en niet compenserend is.

Voor het bepalen van de hoogte van deze financiële tegemoetkoming is het noodzakelijk een beeld te krijgen van de vervoersbehoefte van de aanvrager. Daarbij wordt uitgegaan van het verplaatsingsmotief, de verplaatsingsbestemming, de frequentie van de verplaatsing en de (gewenste) wijze van verplaatsen.

Hoogte financiële tegemoetkoming

De hoogte van de tegemoetkoming in de kosten van het gebruik van een (bruikleen)auto en/of (rolstoel)taxi is een gemaximeerde forfaitaire vergoeding (normbedrag). De tegemoetkoming wordt maandelijks uitbetaald. Het college kan jaarlijks een heronderzoek instellen naar het nog voldoen aan de voorwaarden.

Het bepalen van de vervoersbehoefte bestaat uit het inventariseren van het gevraagde aantal verplaatsingen per week of maand binnen de regio. De compensatieplicht van de gemeente strekt zich immers niet uit tot bovenregionale verplaatsingen. Van belang is om vast te stellen hoeveel verplaatsingen er nodig zijn om sociale contacten te kunnen onderhouden en aan het leven van alledag deel te kunnen nemen. In een gemiddelde week zal iemand een keer gaan winkelen, op bezoek gaan bij vrienden of familie, gaan sporten, naar de huisarts, naar de kerk, etc.

Bewoners van een instelling of verzorgingshuis

Het ligt voor de hand om aan te nemen dat zelfstandig wonende personen - in tegenstelling tot bewoners van een instelling of verzorgingshuis - doorgaans aangewezen zijn op het zich buitenshuis verplaatsen per vervoermiddel om sociale contacten kunnen onderhouden en deel te kunnen nemen aan het leven van alle dag. In een instelling of verzorgingshuis kan echter voorzien zijn in een deel van de activiteiten van het leven van alledag. Denk aan sociale contacten onderling, samen eten, bezoek aan de kapper, de winkel, de pedicure, etc. De vervoersbehoefte van bewoners van een instelling of verzorgingshuis zal daarom in veel gevallen minder kunnen zijn. Voldoet de aanvrager aan de criteria voor een financiële tegemoetkoming, dan wordt de hoogte daarvan in beginsel gehalveerd.

Samenvallende vervoersbehoefte

Het kan zijn dat als partners/echtgenoten beiden beperkingen hebben in het zich lokaal verplaatsen, dat de vervoersbehoefte van hen volledig samenvalt. In die gevallen kan worden volstaan met een enkele tegemoetkoming die gebaseerd is op het aantal verplaatsingen. Vallen de vervoersbehoeften niet samen, of slechts ten dele, dan kan een financiële tegemoetkoming worden verstrekt van maximaal 1,5 keer een enkele vergoeding. Let wel beiden moeten in beginsel voldoen aan de criteria om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming. In het algemeen wordt aangenomen dat partners/echtgenoten tenminste voor een deel dezelfde contacten hebben en daarom voor een deel dezelfde vervoersbehoefte hebben.

Weekendvervoer voor AWBZ-bewoners

Onder de WVG is de omvang van de zorgplicht voor AWBZ-bewoners door jurisprudentie nader geconcretiseerd. Bewoners van een AWBZ-instelling kunnen een vervoersbehoefte hebben die te maken heeft met het bezoeken van hun ouders of familieleden. Doorgaans zal het gaan om bezoeken die in het weekend plaatsvinden (weekendvervoer). Een bijzondere situatie doet zich voor indien de ouders of familieleden buiten het vervoersgebied van de gemeente wonen. Het college heeft geen compensatieplicht voor bovenregionale verplaatsingen. Bij met name AWBZ-bewoners kan zich echter de uitzonderingssituatie voordien dat het bezoeken van ouders of familieleden buiten het vervoersgebied noodzakelijk is om het ontstaan van een staat van sociaal isolement of vervreemding te voorkomen. Uit de WVG-jurisprudentie blijkt dat het college afhankelijk van de omstandigheden in het individuele geval moest voorzien in de (bovenregionale) vervoersbehoefte. Het is nog niet duidelijk of dat onder de Wmo ook het geval is.

Uit de WVG-jurisprudentie blijkt dat indien er echter sprake is van een uitzonderingssituatie waarbij het gaat om een bovenregionaal contact, dat uitsluitend door de aanvrager zelf bezocht kan worden, terwijl het bezoek voor de aanvrager noodzakelijk is om dreigende vereenzaming te voorkomen, kan aan bewoners van een AWBZ-instelling wel een vervoersvoorziening worden toegekend in het kader van het zogenaamde weekendvervoer. De CRvB stelt onder meer dat het wederzijdse aandeel van de belanghebbende en degene met wie een essentieel contact wordt onderhouden, gesteld moet worden op ieder de helft. Indien de vervoersvoorziening het voor de belanghebbende mogelijk maakt om de helft van het noodzakelijk aantal contacten te onderhouden door middel van

het afleggen van bezoeken, heeft de gemeente aan haar zorgplicht voldaan. Deze nadere concretisering wordt ook wel het '50/50-criterium' genoemd.

Uit de WVG-jurisprudentie blijkt verder nog dat recreatief vervoer van belanghebbende vanuit het ouderlijk huis niet onder de WVG-zorgplicht valt. De belanghebbende woont in een AWBZ-instelling en heeft aldaar het centrum van zijn leven van alledag.

2. Een bruikleenauto

Gelet op de voorwaarde dat uitsluitend de goedkoopst compenserende voorziening wordt verstrekt, wordt de bruikleenauto in het beleid als het sluitstuk van de te verstrekken voorzieningen beschouwd. In vrijwel alle gevallen zal het verstrekken van een bruikleenauto de duurste oplossing zijn. Uit jurisprudentie blijkt dat verstrekking van een bruikleenauto uitsluitend aan de orde is indien de aanvrager gezien de aantoonbare beperkingen in zijn maatschappelijke participatie is aangewezen op een bruikleenauto. Dergelijke situaties zullen zich in de praktijk zelden voordoen. Immers er zijn ook in het collectieve vervoer diverse aanvullende indicaties mogelijk voor bijvoorbeeld individueel taxivervoer.

Voorwaarden en vorm bruikleenauto

Een bruikleenauto wordt alleen verstrekt indien:

- een andere vervoersvoorziening of een combinatie van vervoersvoorzieningen gezien de beperkingen van belanghebbende niet de goedkoopst compenserende oplossing biedt;
- de aanvrager in het bezit is van een geldig rijbewijs.

Het is aan het college om te bepalen wel merk, type, de uitrusting en eventuele aanpassingen voor verstrekking in aanmerking kan komen. De bruikleenauto wordt in natura verstrekt.

3. Een gesloten buitenwagen

Een gesloten buitenwagen is een specifiek gehandicaptenvoertuig. Het is dan ook als zodanig omschreven in het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens en moet aan bepaalde eisen voldoen. Deze voertuigen mogen op de voetpaden (stapvoets), fietspaden en rijbanen gebruikt worden. Het meest bekende gehandicaptenvoertuig in Nederland is de zogenaamde Arola, voorzien van een benzinemotor.

Voorwaarden en vorm gesloten buitenwagen

Net als voor de bruikleenauto geldt dat de persoon met beperkingen op gesloten buitenvervoer moet zijn aangewezen en dat collectief vervoer al dan niet gecombineerd met een aanvullende vervoersvoorziening niet de goedkoopst compenserende oplossing is. Dergelijke situaties zullen zich in de praktijk zelden voordoen. Immers er zijn ook in het collectieve vervoer diverse aanvullende indicaties mogelijk voor bijvoorbeeld individueel taxivervoer.

4. Financiële tegemoetkoming autoaanpassing

Autoaanpassingen zijn erop gericht lokale verplaatsingen mogelijk te maken voor personen met beperkingen die daarvoor zijn aangewezen op een eigen auto. Ook kan het voorkomen dat de autoaanpassing de goedkoopst compenserende voorziening is ten opzichte van het collectief vervoer. Let wel het enkele feit dat de kosten van de door de belanghebbende gewenste vervoersvoorziening lager zouden kunnen zijn dan de (tot de individuele deelnemer herleide) kosten van het collectief vervoer brengt niet mee dat deelname aan het collectief vervoer geen verantwoorde (lees ook compenserende) voorziening is, dan wel er toe moet leiden dat de hardheidsclausule moet worden toegepast (CRvB 04-02-2009, BH5467 WVG). Bij verstrekking van autoaanpassingen is in beginsel primair de vraag aan de orde of aanvrager medisch gezien gebruik kan maken van het collectieve vervoerssysteem (zie ook overweging toepassen primaat collectief vervoer in paragraaf 6.7 van deze beleidsregels).

Voorwaarden autoaanpassing

In geval van een autoaanpassing geldt de voorwaarde dat de auto niet ouder mag zijn dan 3 jaar.

Hoogte financiële tegemoetkoming autoaanpassing

De hoogte van de tegemoetkoming in de kosten van aanpassing van de eigen auto wordt bepaald op basis van de door het college geaccepteerde offerte. Alleen de specifieke meerkosten van de autoaanpassing komen voor vergoeding in aanmerking en niet de algemeen gebruikelijk te achten kosten als bedoeld in artikel 2 lid 2 onder a van de Verordening.

Hoofdstuk 7. Medemensen ontmoeten en sociale verbanden aangaan

Verordening: artikel 35 en artikel 6

Paragraaf 7.1 Het te bereiken resultaat

De te bereiken resultaten ten aanzien van het ontmoeten van medemensen en het aangaan van sociale verbanden zijn gericht op het vervoer naar bestemmingen waardoor de persoon met beperkingen deel kan nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten die nodig zijn voor de maatschappelijke participatie.

Met dit resultaat wordt niet beoogd een aanvullende of extra vervoersvoorziening te verlenen. Met het zich lokaal kunnen verplaatsen wordt wel het resultaat bereikt om medemensen te ontmoeten. Het kan zijn dat de persoon met beperkingen op de plek van bestemming begeleiding nodig heeft. Gaat om het personen die tijdens het vervoer begeleiding nodig heeft, dan zal er op de plek van bestemming iemand aanwezig zijn. Voor begeleiding bij het vervoer moet door de belanghebbende zelf worden gezorgd.

In andere gevallen wordt verwezen naar beschikbare en bruikbare vrijwilligersorganisaties. Mogelijk kan ook het eigen sociale netwerk door de belanghebbende worden ingeschakeld.

Uit de jurisprudentie over dit te bereiken resultaat blijkt dat belanghebbenden primair zelf oplossingen moeten vinden, al dan niet met hulp van een eigen netwerk, vrijwilligers en mantelzorg, en dat, als dat niet lukt, uit doelmatigheidsoverwegingen vooral in algemene welzijnsvoorzieningen een oplossing voor participatieproblemen zou kunnen worden gevonden.

Paragraaf 7.2 Beoordelingskader

- Heeft belanghebbende geobjectiveerde beperkingen in het medemensen ontmoeten?
- Welke mogelijkheden heeft de belanghebbende wel in het medemensen ontmoeten?
- Welke mogelijkheden heeft de belanghebbende niet in het medemensen ontmoeten?
- Wat zijn de resultaten die belanghebbende wil bereiken in het medemensen ontmoeten?
- Wat heeft belanghebbende zelf al gedaan om bestaande belemmeringen op te lossen?
- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via eigen oplossingen al dan niet met zijn huisgenoten of sociale omgeving?
- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via wettelijke voorliggende voorzieningen of algemeen gebruikelijke voorzieningen?
- Welke mogelijkheden heeft belanghebbende om de gewenste resultaten te bereiken via algemene voorzieningen?

Als bovenstaande mogelijkheden niet leiden tot een oplossing, komt een collectieve of individuele voorziening ter beoordeling aan de orde.

- Welke weigeringsgronden of beperkende voorwaarden zijn van toepassing volgens de Verordening?
- Welke mogelijkheden kan de gemeente bieden om de gewenste resultaten te bereiken via collectieve voorzieningen?
- Welke mogelijkheden kan de gemeente bieden om de gewenste resultaten te bereiken via individuele voorzieningen?

Op basis van de bovenstaande tekst is het niet waarschijnlijk dat een persoon met beperkingen in aanmerking moet worden gebracht voor een individuele voorziening gericht op het ontmoeten van medemensen.

Paragraaf 7.3 Sportvoorziening

Verordening: artikel 36

Besluit: hoofdstuk 8 Medemensen ontmoeten en sociale verbanden aangaan

Het beoefenen van een sport als activiteit kan worden beschouwd zoals bedoeld in artikel 4 lid 1 onder d Wmo.

Om voor het verlenen van een financiële tegemoetkoming in aanmerking te komen voor de aanschaf van een sportvoorziening moet vaststaan dat de persoon met beperkingen is aangewezen op deze voorziening voor het ontmoeten van medemensen. Dat is afhankelijk van de individuele situatie.

Hoewel het verlenen van een financiële tegemoetkoming kan leiden tot het vergroten van de maatschappelijke participatie wil dat niet zeggen dat de persoon met beperkingen daarop is aangewezen (Rechtbank Breda 26-04-2010, BM4617 Wmo en Rechtbank Breda 04-05-2011, BQ5213 Wmo). In het algemeen geldt dat het verlenen van sportvoorzieningen niet gericht is op de persoonlijke ontwikkeling van de aanvrager. Dat is bijvoorbeeld wel het geval bij sportbeoefening op een hoog wedstrijd niveau.

Om in aanmerking te komen voor een sportvoorziening is niet vereist dat de sport in verenigingsverband wordt uitgevoerd.

Hoofdstuk 8. Inlichtingen en medewerkingsplicht en wijzigingen in de situatie

Verordening: artikel 37

De persoon met beperkingen die een voorziening heeft ontvangen is verplicht wijzigingen die relevant (kunnen) zijn voor de beoordeling van het (voortduren van het) recht op een voorziening, uit eigen beweging aan het college door te geven. Het gaat hier om alle gegevens en feitelijkheden waarvan redelijkerwijs verondersteld kan worden dat zij van belang zijn, zoals de staat van een in bruikleen verstrekt voorwerp, gewijzigde burgerlijke staat, verhuizing, het feit dat geen gebruik meer wordt gemaakt van de voorziening, etc.

Ondanks dat deze regel in de verordening staat, is het van belang deze voorwaarde ook in de beschikking op te nemen, zodat bij elke toekenning de aanvrager hierop weer attent wordt gemaakt. Dit vindt plaats door een standaardzin in de beschikking.

Paragraaf 8.1 Intrekking en beëindiging besluit verstrekken individuele voorziening

Verordening: artikel 38

Het feit dat een belanghebbende zich niet aan de inlichtingenplicht heeft gehouden kan aanleiding zijn het toekenningsbesluit geheel of gedeeltelijk in te trekken. Het gevolg daarvan kan zijn dat aan belanghebbende ten onrechte een financiële tegemoetkoming, een persoonsgebonden budget of een voorziening in natura is verleend. Het college kan tot terugvordering overgaan (artikel 39 Verordening).

Verder zijn er situaties die tot beëindiging van het recht op een voorziening kunnen leiden. De belangrijkste zijn:

- verhuizing naar een andere gemeente;
- overlijden;
- wijziging in de noodzaak voor het gebruik van de voorziening.

Voordat tot terugvordering kan worden overgegaan neemt het college een intrekings- of herzieningsbesluit (artikel 38 Verordening).

Paragraaf 8.2 Terugvordering en verrekening

Verordening: artikel 39

Anders dan in de WVG - is in de Wmo niet expliciet voorzien in de bevoegdheid van de gemeenteraad om bij verordening regels te stellen met betrekking tot de terugvordering van voorzieningen. Uit de jurisprudentie blijkt dat in zo'n geval het ontbreken van een wettelijke bepaling op grond waarvan van de belanghebbende kan worden teruggevorderd, niet aan terugvordering in de weg staat, nu (ook) in het publiekrecht als in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel is aanvaard, dat een zonder rechtsgrond verrichte betaling ongedaan moet worden gemaakt. In het verlengde hiervan handelt de gemeenteraad niet in strijd met artikel 5 lid 1 Wmo door in artikel 39 van de verordening vast te stellen dat ingeval het recht op een voorziening (deels) is ingetrokken, de op basis daarvan al uitbetaalde financiële tegemoetkoming, het persoonsgebonden budget of de door het college betaalde facturen aan een leverancier kunnen worden teruggevorderd (hierna de prestatie).

Afwegingen terugvordering

Terugvordering van een ten onrechte verleende prestatie is een discretionaire bevoegdheid van het college. Het is belangrijk om altijd in het achterhoofd te houden dat terugvordering daarom geen automatisme kan zijn. Het college zal een belangenafweging moeten maken. Het algemeen belang (terugvordering van gemeenschapsgeld) dient afgezet te worden tegen het individueel belang (niet terugvorderen). Dat deze afweging daadwerkelijk is gemaakt, moet ook blijken uit het terugvorderingsbesluit.

Ten onrechte verleende prestatie schending inlichtingenplicht

Daarbij geldt als uitgangspunt dat tot terugvordering van de ten onrechte verleende prestatie wordt overgegaan wegens het schenden van de inlichtingenplicht. Indien een het toekenningsbesluit van een voorziening in natura, bijvoorbeeld hulp bij het huishouden, wordt ingetrokken dan wordt de hoogte van de terugvordering gebaseerd op de door het college betaalde facturen voor de zorg die is geleverd.

Wordt het recht op een voorziening ingetrokken en worden als gevolg daarvan de kosten (ten onrechte betaald of de door het college betaalde facturen) volledig teruggevorderd, dan krijgt belanghebbende de eventueel betaalde eigen bijdrage terug van het CAK.

Ten onrechte verleende prestatie overig

Ook indien er sprake is van het ontbreken van het ontbreken van een prestatie als gevolg van een gemaakte fout door de gemeente, kan worden afgezien van het instellen van een terugvordering. Hierbij geldt nadrukkelijk dat het aannemelijk moet zijn dat de belanghebbende redelijkerwijs had kunnen weten dat een prestatie ten onrechte of tot een te hoog bedrag werd toegekend (uitbetaald). Is daarvan geen sprake zal doorgaans worden overgegaan tot terugvordering.

Zeer dringende redenen

Verder kunnen zeer dringende redenen in de persoonlijke of familiäre sfeer aanleiding zijn om niet tot terugvordering of verdere invordering over te gaan. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de situatie dat de persoon aan wie een voorziening ten onrechte is toegekend terminaal is.

Geen executoriale titel

Een terugvorderingsbesluit op grond van de Wmo levert geen executoriale titel op. Deze titel zal bij niet-betaling bij de civiele rechter dienen te worden gehaald (onverschuldigde betaling; artikel 203 e.v. Van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek). De civiele route betekent de kantonrechter of de rechtbank. Nadat de terugvordering een executoriale titel heeft kan tot (verdere) invordering worden overgegaan. Dat kan worden uitgevoerd door een deurwaarder in opdracht van de gemeente.

Minnelijk traject

Gaat het college over tot terugvordering, dan wordt geprobeerd door middel van een minnelijk traject te komen tot een terugbetalingsregeling. Dat gebeurt in overleg met de belanghebbende. De belanghebbende dient geïnformeerd te worden over de stappen die de gemeente kan ondernemen wanneer geen medewerking wordt verleend bij terugbetaling. Als de onverschuldigde betaling niet in een keer kan worden terugbetaald kan een betalingsregeling worden getroffen waarbij het uitgangspunt is om het aantal termijnen zo beperkt mogelijk te houden. Een getroffen betalingsregeling wordt schriftelijk aan de belanghebbende bevestigd.

Verrekenen

Ook kan het college gebruik maken van de verrekeningsbevoegdheid op grond van artikel 4:93 Awb. Deze mogelijk staat alleen open als aan de belanghebbende ook nog daadwerkelijk betalingen worden verricht. Wat de omvang is van het te verrekenen bedrag is afhankelijk van de individuele situatie. Hierbij moet de compensatieplicht in ogenschouw worden genomen.

Opstarten van een gerechtelijke procedure ter verkrijging van een executoriale titel

Wanneer de belanghebbende binnen het minnelijke traject niet bereid is tot een terugbetalingsregeling kan worden overgegaan tot het opstarten van een gerechtelijke procedure om een executoriale titel te verkrijgen. Afhankelijk van de hoogte van het terug te vorderen bedrag geldt een procedure bij:

- de kantonrechter bij bedragen tot € 25.000,-
- de rechtbank bij bedragen boven de € 25.000,-

Het opstarten van een dergelijke procedure is niet zonder bijkomende kosten. Als er een procedure wordt gevoerd welke leidt tot een titel, dient bij volharding in niet-betaling van de debiteur de invordering alsnog via een deurwaarder te verlopen. Hieraan zijn deurwaarders- en incassokosten verbonden. Bij het indienen van een verzoekschrift dient dan ook op het volgende te worden gelet. Naast de vordering tot nakoming van de terugbetaling, moet in het verzoekschrift worden gevorderd dat, indien de gemeente buitengerechtelijke incassokosten maakt wegens niet nakoming van de terugbetalingsverplichting, deze kosten voor rekening van de belanghebbende komen. De proceskosten kunnen eveneens worden teruggevorderd.

Bijlage 1:

Beleidsregels

Hulp bij het huishouden

en

Gebbruikelijke zorg

Bijlage 1: Beleidsregels hulp bij het huishouden en gebruikelijke zorg

Hoofdstuk 1. Begripsbepalingen

- 1.1 Hulp bij het huishouden: Het ondersteunen bij of overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden van een persoon dan wel van de leefeenheid waartoe een persoon behoort. Deze activiteiten bestaan uit:
- a. Huishoudelijke werkzaamheden
 - b. Organisatie van het huishouden
- 1.2 Huishoudelijke werkzaamheden (HH1 basis): dit kan de volgende activiteiten omvatten:
- a. boodschappen doen,
 - a. broodmaaltijd bereiden,
 - b. warme maaltijd bereiden,
 - c. licht huishoudelijk werk doen,
 - d. zwaar huishoudelijk werk doen,
 - e. de was doen,
 - f. huishoudelijke spullen in orde houden.
- 1.3 Organisatie van het huishouden (HH2): dit kan de volgende activiteiten omvatten:
- a. anderen helpen in huis met zelfverzorging,
 - b. anderen helpen in huis bij bereiden maaltijd,
 - c. dagelijkse organisatie van het huishouden,
 - d. begeleiding gericht op de huishoudelijke verzorging,
 - e. advies, instructie en voorlichting.
- 1.4 Mantelzorg: een persoon, die mantelzorg verleent als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder b. van de wet.
- 1.5 Spoedzorg: zorg die direct, in afwachting van een indicatie, verstrekt kan worden en die louter betrekking kan hebben op niet-uitstelbare taken waarbij gebruikelijke zorg en mantelzorg geen oplossing biedt.
- 1.6 Overige begrippen: alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en niet nader zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de wet, de Algemene wet bestuursrecht en de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Weert.

Hoofdstuk 2. Uitgangspunten

2.1. Te bereiken resultaten

De te bereiken resultaten voor hulp bij het huishouden zijn gericht op:

- a. het kunnen wonen in een huis dat schoon is.
- b. het voorzien zijn van de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt, evenals toiletartikelen en schoonmaakartikelen. Ook de noodzakelijke bereiding van maaltijden kan hieronder vallen.
- c. het aanwezig zijn van gewassen, al dan niet gestreken en zo nodig opgevouwen of opgehangen kleding;
- d. voor de dagelijkse gebruikelijke zorg voor in het huishouden aanwezige gezonde minderjarige kinderen die nog niet voor zich zelf kunnen zorgen, kan tijdelijk een voorziening worden verleend.

In de beleidsregels wordt nader ingegaan op deze afzonderlijke resultaatgebieden (zie hoofdstuk 4). De aanspraak op hulp bij het huishouden wordt altijd beoordeeld op basis van het beoordelingskader van paragraaf 4.2 van de Verordening.

2.2 Eigen verantwoordelijkheid persoon met beperkingen

Uitgangspunt van de Wmo is dat mensen primair zelf verantwoordelijk zijn voor het oplossen van problemen. Bij de hulp bij het huishouden is dat geconcretiseerd door er van uit te gaan dat de leefeenheid waar een persoon met beperkingen toe behoort verantwoordelijk is voor het herverdelen en overnemen van de huishoudelijke taken (zie verder hoofdstuk 3).

De aanspraak op een voorziening hulp bij het huishouden bestaat slechts aanvullend op eigen mogelijkheden. Daaronder kunnen algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen maar ook hulpmiddelen of zorg op grond van een andere regeling worden verstaan. Hieruit volgt dat er geen indicatie voor hulp bij het huishouden is als de beperkingen afdoende kunnen worden opgelost met technische hulpmiddelen. Daaronder worden algemeen gebruikelijke huishoudelijke apparatuur verstaan zoals een wasmachine, een droogtrommel, een afwasautomaat of stofzuiger. Als dergelijke apparaten niet aanwezig zijn maar wel een compenserende oplossing kunnen bieden voor het probleem, dan gaat de aanschaf van deze hulpmiddelen in beginsel voor op het indiceren van hulp. Leeftijd of het 'niet gewend zijn' kunnen invloed hebben op het vermogen om huishoudelijk werk uit te voeren. Denk bijvoorbeeld aan het overlijden van iemand die het huishoudelijk werk altijd heeft uitgevoerd. In die gevallen bestaat slechts aanspraak op een kortdurende indicatie, waarin de noodzakelijke huishoudelijke vaardigheden worden aangeleerd.

2.3 Het voeren van een huishouden (hulp bij het huishouden)

Hulp bij het huishouden is een voorziening die gericht is op ondersteunen bij of overnemen van huishoudelijke verrichtingen ofwel op activiteiten op het gebied van verzorgen van het huishouden in relatie tot (dreigend) disfunctioneren van het huishouden, de veiligheid van en de regie over het huishouden. Hulp bij het huishouden komt dus in beeld als disfunctioneren van de leefeenheid als gevolg van gezondheidsproblemen van (een van) de verzorgende (leden) dreigt. Dat kan zich uiten in vervuiling (van de woning of van kleding), verwaarlozing (gezondheidsrisico's, voeding en vocht) of ontredde van zichzelf of van afhankelijke huisgenoten waardoor het functioneren in huis maar ook buitenshuis belemmerd wordt. Het doel van hulp bij het huishouden kan dan zijn het schoonhouden van het huis en/of het verrichten van de dagelijks voorkomende huishoudelijke activiteiten, maar ook het ondersteunen bij het organiseren van het huishouden dan wel het geven van psychosociale begeleiding, het verstrekken van advies en het geven van instructie en voorlichting ten behoeve van het huishouden.

Onder huishoudelijke taken vallen zowel de uitstelbare als de niet-uitstelbare taken. Het verzorgen van gezonde tot het gezin behorende kinderen valt ook onder de functie hulp bij het huishouden. Als uitgangspunt (niet limitatief) geldt daarbij:

- Niet-uitstelbare taken zijn maaltijd verzorgen, de kinderen verzorgen, afwassen en opruimen en (alleen bij incontinentie) bedden verschonen;
- Wel-uitstelbare taken zijn boodschappen doen, wasverzorging, zwaar huishoudelijk werk zoals stofzuigen, sanitair, keuken, bedden verschonen.

Hulp bij het huishouden bestaat uit:

1. Huishoudelijke werkzaamheden (HH1).
2. Organisatie van het huishouden (HH2).

2.3.1 Huishoudelijke werkzaamheden (HH1)

Criteria voor indicatiestelling (HH1),

- a. er is sprake van beperkingen die geheel of gedeeltelijk het voeren van een huishouding belemmeren en;
- b. aanvrager en/of de huisgenoot kan zelf de regie voeren over het huishouden.

Het kan daarbij dan gaan om het overnemen van:

- het zorgen voor eten en drinken: aanschaffen van voedingsmiddelen, bereiden en tot zich doen nemen van voeding en drinken, afvoeren van vuilnis;

- de essentiële hygiëne van de huishouding: schone bedden, kleding, sanitair, vloeren stofzuigen en dweilen;
- verzorgen van dieren en planten;
- incidentele werkzaamheden als het schoonhouden van ramen, kasten enz.
- het doen van de was (sorteren, wassen, ophangen (drogen), opvouwen en eventueel strijken).

2.3.2 Organisatie van het huishouden (HH2)

Criteria voor indicatiestelling (HH2):

- a. er is sprake van beperkingen die geheel of gedeeltelijk het voeren van een huishouding belemmeren en;
- b. de aanvrager en/of de huisgenoot kunnen niet de regie over het huishouden voeren door:
 - een psychische/psychiatrische aandoening, waaronder ook dementie en/of;
 - een psychosociale problematiek en/of;
 - een visuele handicap.

Voor deze categorie cliënten gelden de volgende functies:

- activiteiten HH1 en/of in combinatie met:
- het verzorgen van de aanwezige hulpbehoevende personen (kinderen);
- instructie geven hoe zaken te organiseren (bijvoorbeeld dagelijkse routine);
- advies geven (bijvoorbeeld administratieve werkzaamheden);
- voorlichting geven (bijvoorbeeld hygiëne);
- eenvoudige psychosociale begeleiding.

De organisatie van het huishouden is gericht op motiveren, aansturen, instrueren en zo nodig het overnemen van het huishouden. Er is daarbij sprake van een gebrek in het organisatievermogen van de leefeenheid dat is ingegeven door het fysiek/psychisch uitvallen van degene die dat normaal gesproken op zich neemt. De stelregel is dat het moet gaan om de organisatie van het onderhoud van de woning in combinatie met het overnemen van enige activiteiten op het gebied huishoudelijke werkzaamheden (HH1).

Onder regievermogen wordt verstaan dat de belanghebbende (of zijn huisgenoot) inzicht heeft in en overzicht heeft over de huishoudelijke taken die moeten worden verricht. Hij is in staat de zorgverlener in het huishoudelijk werk aan te sturen. De belanghebbende die niet of in mindere mate zelf de regie kunnen voeren over het huishouden hebben hierin ondersteuning nodig.

2.3.3 Spoedzorg

Spoedzorg wordt in beginsel slechts voor niet-uitstelbare taken verleend. Hierdoor zal spoedzorg slechts zelden voorkomen omdat:

- a. het louter de niet-uitstelbare taken betreft;
- b. er veelal gebruikelijke zorg (van huisgenoten) en/of mantelzorg aanwezig geacht mag worden/zal zijn;
- c. situaties waarbij geen gebruikelijke zorg aanwezig is en acuut zorg verleend dient te worden voor niet-uitstelbare taken zich slechts zelden zullen voordoen. Dat daarbij gedacht moet worden aan onverwachte, plotseling voordoende situaties zonder dat de leefeenheid deze situatie kan oplossen.

Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een eenoudergezin met kinderen beneden vijf jaar waarbij de ouder bijvoorbeeld een ongeluk krijgt. Directe hulp is dan vereist. Doet zich dat voor tijdens kantooruren dan kan door de betrokkene en/of een hulpverlener (bijv. een huisarts, een verpleegkundige) contact worden opgenomen met de gemeente waardoor direct indicering kan plaatsvinden. Buiten kantooruren zal hulp bij het huishouden door de zorgaanbieder ingezet kunnen worden zonder een indicatie. Dit alles onder de voorwaarde dat de zorgaanbieder op de eerstvolgende werkdag de gemeente inschakelt voor de indicering.

2.3.4 Omvang zorg

Een indicatie voor hulp bij het huishouden is altijd gebaseerd op de zorg waarop een persoon met beperkingen in redelijkheid is aangewezen die wordt afgestemd op de zorg waarin voorzien is of dient te zijn. Indien een persoon met beperkingen (meer) hulp bij het huishouden wenst vanwege eigen normen of waarden die hoger liggen dan die vastliggen in de normeringen, dan wordt hiervoor geen indicatie verstrekt. Afwijken van de normering is alleen mogelijk in geval van bijzondere omstandigheden waarin in deze beleidsregels niet is voorzien (artikel 4:84 Awb).

2.3.5 Vorm voorziening

Men kan in aanmerking komen voor hulp bij het huishouden:

- in natura; of
- een persoonsgebonden budget (PGB) te besteden aan hulp bij het huishouden;

Bij de keuze voor een PGB zijn de budgethouders zelf verantwoordelijk voor het inkopen van 'kwalitatief goede' zorg, hulp of begeleiding. Belangrijke voorwaarde hierbij is dat de belanghebbende goed geïnformeerd is over alle gevolgen die de keuze voor een PGB met zich meebrengt, zoals werkgeversverplichtingen, geen vervanging bij ziekte of vakantie, aansprakelijk voor eventueel letsel van de medewerker tijdens de uitvoering van de werkzaamheden etc.

Sociale Verzekeringsbank (SVB)

Het Servicecentrum PGB van de Sociale Verzekeringsbank biedt aan de PGB-budgethouders gratis hulp en advies. De gemeente heeft hiervoor een overeenkomst met de SVB. De SVB adviseert en ondersteunt over diverse zaken over het werkgeverschap. Heeft de belanghebbende middels de SVB een persoonsgebonden budget of in natura hulp bij het huishouden op grond van de verzekering, dan kan deze voorziening ook worden teruggevorderd als achteraf blijkt dat deze ten onrechte is ontvangen.

2.3.6. Geldigheidsduur Indicatie

Afhankelijk van de situatie kan een indicatie voor bepaalde tijd worden verstrekt. Bijvoorbeeld bij een ziekenhuisopname wordt een indicatie voor maximaal 3 maanden verstrekt. Langdurige indicaties worden voor maximaal 5 jaar verstrekt.

2.3.7. Revalideren

Wanneer een aandoening die de oorzaak vormt voor de beperkingen in het uitvoeren van huishoudelijk werk en daarvoor naar oordeel van de medisch adviseur nog behandelmogelijkheden zijn, kan in de regel geen hulp bij het huishouden worden geïndiceerd. Ook zou de inzet van hulp bij het huishouden antirevaliderend kunnen werken. Dit zal altijd gebaseerd dienen te zijn op informatie van een arts. Wel kan hulp bij het huishouden naast een te volgen behandeling of revalidatie worden geïndiceerd. Hierover is afstemming met de behandelaar nodig. Zo'n indicatie heeft dan in principe een korte geldigheidsduur, afgeleid van de duur van het behandel- of revalidatietraject.

Hoofdstuk 3. Het voeren van een huishouden (gebruikelijke zorg)

Verordening: artikel 17

3.1 Inleiding

De Wmo voorziet niet in een definitie van gebruikelijke zorg. Dit betekent dat de raad enige beoordelingsvrijheid heeft bij de invulling daarvan. Gebruikelijke zorg heeft betrekking op de primaire verantwoordelijkheid voor het functioneren van het huishouden van huisgenoten binnen de leefeenheid. Dit betekent dat als een van de huisgenoten uitvalt de andere huisgenoten verantwoordelijk zijn voor de herverdeling en overnemen van huishoudelijke taken. Ook het begrip leefeenheid is niet nader gedefinieerd in de Wmo. De Raad heeft in het kader van de voorwaarde 'gebruikelijke zorg' de definitie van de leefeenheid bepaald. Binnen deze kaders moet het college beoordelen wanneer sprake is van een leefeenheid (lees ook huisgenoten) die geacht worden gebruikelijke zorg te verlenen.

Huishoudelijke taken uitvoeren naast werkzaamheden

In het algemeen geldt dat gebruikelijke zorg kan worden verleend ondanks het feit dat men een volledige baan heeft. Immers iedereen ook tweeverdieners moeten hun huishouden runnen naast het hebben van een (volledige) baan. Ook andere activiteiten buiten het hebben van een baan, zoals vrijwilligerswerk, sport e.d. vormen in beginsel geen beletsel voor het uitvoeren van het huishoudelijk werk. Alleen bij feitelijk afwezigheid met een verplichtend karakter kan dat anders zijn. Dat zal voornamelijk een rol spelen bij de niet-uitstelbare taken. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken.

Dreigende overbelasting

Een andere reden voor een indicatie kan zijn als de huisgenoot overbelast is of dreigt te geraken. Bij een beroep op overbelasting moet door de belanghebbende aannemelijk worden gemaakt en door het college worden onderzocht. De betreffende huisgenoot is overigens verplicht zijn medewerking te verlenen aan een onderzoek.

Aanleren uitvoeren huishoudelijke taken

Indien een huisgenoot niet gewend is huishoudelijke taken te verrichten, kan aanspraak bestaan op een kortdurende indicatie, waarin de noodzakelijke huishoudelijke vaardigheden worden aangeleerd.

3.2 De leefeenheid

Onder de personen van de leefeenheid worden ouders, partners, kinderen of andere huisgenoten verstaan. Als in een leefeenheid meerdere personen wonen of structureel voortdurend aanwezig zijn in de woning hebben zij de verantwoordelijkheid om gezamenlijk de taken in het huishouden (van elkaar) over te nemen. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor de verdeling en dit uitgangspunt heeft een verplichtend karakter (gebruikelijke zorg).

Hieruit volgt niet zonder meer dat personen van wie gebruikelijke zorg wordt verwacht hun hoofdverblijf moeten hebben op hetzelfde adres van de persoon met beperkingen.

Volgens de Verordening is mede bedoeld om aan te geven dat onder een huisgenoot niet alleen partners en kinderen kunnen worden verstaan. De huisgenoot kan ook iemand zijn die, al dan niet tijdelijk, zijn hoofdverblijf heeft in de woning van of bij de persoon met beperkingen. Ook kan het zijn dat er geen sprake is van hoofdverblijf maar wel van een structurele voortdurende aanwezigheid. Daaronder wordt ten minste verstaan drie dagen of nachten per week met een voortdurend karakter. Er wordt dan ook van uitgegaan dat deze huisgenoot 'meedraait' in het huishouden. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als personen een LAT-relatie met elkaar voeren.

Commerciële relatie

In geval van een commerciële relatie wordt geen gebruikelijke zorg aangenomen. Of daarvan sprake is moet blijken uit een huur- of kostgangersovereenkomst. Voor zover in de overeenkomst is overeengekomen dat bepaalde ruimten gemeenschappelijk worden gebruikt dan wordt daar bij de indicatie rekening mee gehouden.

3.2.1 Taak volwassen huisgenoot

Van een volwassen gezonde huisgenoot van 23 jaar of ouder wordt verwacht dat deze de huishoudelijke taken van het meerpersoonshuishouden overneemt wanneer de primaire verzorger uitvalt.

Leerbaarheid

Wanneer in redelijkheid niet (meer) kan worden verwacht dat een nieuwe taak als het huishouden nog is te trainen of aan te leren, zoals bij ouderen op hoge leeftijd, kan hulp voor (zwaar) huishoudelijke taken worden geïndiceerd die anders tot de gebruikelijke zorg zouden worden gerekend. Allereerst dienen ondanks de leeftijd de mogelijkheden tot het aanleren beoordeeld te worden.

Bijdrage van kinderen aan het huishouden

In geval de leefeenheid van de persoon met beperkingen mede bestaat uit kinderen, dan gaat de indicatiesteller ervan uit, dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken:

- kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding;
- kinderen tussen 5-12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien;
- kinderen vanaf 13 jaar kunnen, naast bovengenoemde taken hun eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen.

Deze bijdrage is weliswaar niet afdwingbaar, maar er wordt rekening mee gehouden bij de bepaling van de indicatie van de omvang van de hulp van het huishouden.

Taken 18-23 jarige kinderen

Een 18-23 jarige huisgenoot wordt verondersteld de taken van een eenpersoons huishouden te kunnen uitvoeren. De huishoudelijke taken voor een eenpersoonshuishouden zijn:

- schoonhouden van sanitaire ruimte;
- keuken en een kamer;
- de was doen;
- boodschappen doen;
- maaltijd verzorgen;
- afwassen en opruimen.

Dit betekent dat bij aanwezigheid van een huisgenoot van 18-23 jaar met de volgende normering per week rekening kan worden gehouden:

- 2 uur: uitstelbare, zware huishoudelijke taken; en
- 3 uur: lichte, niet uitstelbare huishoudelijke taken.

Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden.

3.3 Mantelzorgers en vrijwilligers

Een bijzondere groep onder de Wmo vormen de mantelzorgers en vrijwilligers. Mantelzorg is geen gebruikelijke zorg maar het overstijgt de zorg die als gebruikelijk wordt geacht. Er is sprake van langdurig en intensief verlenen van zorg voor tenminste 8 uur per week gedurende drie maanden of meer. Gebruikelijke zorg beperkt zich tot huisgenoten. Mantelzorgers kunnen huisgenoten zijn, maar ook burens, familie, vrienden etc. Mantelzorg is in strikte zin vrijwillig, hoewel de mantelzorger dat niet als zodanig hoeft te ervaren. Mantelzorg is geen (wettelijk vastgestelde) voorliggende voorziening voor de Wmo of de AWBZ, maar bij het beoordelen van het recht op of de omvang van een voorziening wordt door het college wel rekening gehouden met de eventuele aanwezigheid van mantelzorg. Bij de indicatie moet verder rekening worden gehouden met de belangen van de mantelzorger en diens dreigende overbelasting. Bij een hulpvraag vanuit een mantelzorger wordt zijn situatie bekeken in relatie tot en vanuit de persoon met beperkingen die hij ondersteunt. Mogelijk kan een tijdelijke indicatie worden gegeven (respijtzorg) opdat de mantelzorger tijdelijk wordt ontlast.

3.3.1 Huishoudelijke verzorging in terminale situaties

In terminale of andere chronische situaties waarin mantelzorgers zwaar belast worden met zorgtaken kunnen de normeringen betreffende gebruikelijke zorg soepeler worden gehanteerd.

3.3.2 Vrijwilligerswerk is vervangende mantelzorg

Vrijwilligers moeten niet worden opgevat als een 'voorliggende voorziening' maar als vervanging van mantelzorg. Dat betekent dat indien er vrijwilligers aanwezig, beschikbaar en bereid zijn om de zorg vrijwillig te (blijven) leveren, er voor dat deel geen aanspraak bestaat op de voorziening hulp bij het huishouden.

3.4 Zorgplicht ouders

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. De ouders zorgen voor de opvoeding van hun kinderen. Dit houdt in: het zorgen voor hun geestelijk en lichamelijk welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid (en naar draagkracht voorzien in de kosten van dit alles). Deze zorgplicht strekt zich uit over opvang, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder (of verzorger), onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind, normaal gesproken geeft aan een kind, inclusief de zorg bij kortdurende ziekte. Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke zorg voor de kinderen over. Gebruikelijke zorg voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon conform de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Verzorging van de kinderen kan, zonedig, wel een Wmo-aanspraak zijn. Structurele opvang van kinderen is geen Wmo-zorg. Tijdelijke opvang van kinderen kan alleen bij bijzondere omstandigheden bijvoorbeeld bij ontwrichting of calamiteiten tijdelijk tot een Wmo-aanspraak leiden.

3.5 Hulp bij het huishouden bij huisstofallergie

Bij allergie voor huisstofmijt zal er advisering rond het saneren van de woning plaatsvinden door de daartoe bevoegde instanties zoals de CARA/COPD verpleegkundige. Een vraag naar hulp bij het huishouden zal dus pas aan de orde zijn wanneer sanering van de woning reeds heeft plaatsgevonden. Extra hulp bij het huishouden voor het stofvrij houden van de woning kan alleen bij allergieën voor bijvoorbeeld huisstofmijt geïndiceerd worden.

Hoofdstuk 4. Het onderzoeken van overbelasting

4.1 Algemeen

De indicatiesteller onderzoekt altijd of er in de individuele situatie moet worden afgeweken van de algemene regels. Een van de redenen om in de individuele situatie af te wijken kan zijn dat degene van wie wordt verwacht dat zij taken overneemt, overbelast is of dreigt te raken.

In Van Dale wordt overbelasting uitgelegd als "meer belasten dan het prestatievermogen toelaat". In medische kringen wordt gesproken over het (on)evenwicht tussen draagkracht (= belastbaarheid) en draaglast (= belasting). Overbelasting kan veroorzaakt worden door een combinatie van symptomen van lichamelijke en/of psychische aard en wordt bepaald door in- en uitwendige factoren.

Factoren die van invloed zijn op de draagkracht zijn onder meer:

- lichamelijke conditie mantelzorger;
- geestelijke conditie mantelzorger;
- wijze van omgaan met problemen (coping);
- motivatie voor zorgtaak;
- sociaal netwerk.

Factoren die van invloed zijn op de draaglast zijn onder meer:

- omvang en mate van (on)planbaarheid van zorgtaken;
- ziektebeeld en prognose;
- inzicht van mantelzorger in ziektebeeld van de zorgvrager;
- woonsituatie;
- bijkomende sociale problemen;
- bijkomende emotionele problemen;
- bijkomende relationele problemen.

4.2. Onderzoek naar de draaglast-draagkracht mantelzorger

Het kan soms heel duidelijk zijn dat de mantelzorger overbelast is, in andere gevallen is dat minder duidelijk en zal dit in het indicatieonderzoek moeten worden uitgediept. Er bestaat niet één, simpel af te nemen test, die hierover direct uitsluitsel geeft. Wel bestaan er allerlei vragenlijsten op dat gebied en kunnen door de mantelzorger ervaren klachten duiden op overbelasting. Heeft de (drei-

gende) overbelasting betrekking op lichamelijke of geestelijk klachten waaruit de beperkingen voortvloeien, dan is het zaak dat een arts daarover adviseert. In voorkomende gevallen kan het opnemen van contact met de behandelende sector volstaan om hierover een oordeel te vormen. Dit dient dan wel onder aanwijzing van een arts te gebeuren; deze dient vervolgens ook bij het eindoordeel te worden betrokken.

4.3. Onderzoeksvragen

Hieronder volgt een reeks van vragen die de indicatiesteller zou kunnen helpen bij het verkrijgen van een indruk over de eventuele overbelasting van de mantelzorger.

- Wat zegt de mantelzorger er zelf over, hoe ervaart hij of zij het zorgen?
- Hoe is de (lichamelijke en geestelijke) gezondheid van de mantelzorger?
- Zijn er signalen van overbelasting: nervositeit, vermoeidheid?
- Heeft de mantelzorger een "uitlaatklep"?
- Heeft hij of zij de mogelijkheid om activiteiten buitenshuis te doen?
- Kan iemand zijn verhaal kwijt bij vrienden, familie of professionals?
- Wordt er respijtzorg geboden zodat de mantelzorger even op adem kan komen?
- Hoe is de relatie tussen de mantelzorger en de cliënt?
- Hoe stelt de cliënt zich op, veeleisend of juist dankbaar?
- Kan de mantelzorger grenzen aangeven en 'nee' zeggen?
- Is er irritatie tussen de mantelzorger en cliënt?
- Heeft de mantelzorger inzicht in de ziekte van de cliënt? (Als men weet dat bepaald gedrag uit de ziekte voortkomt, kan het gemakkelijker zijn dat gedrag te accepteren.)
- Hoeveel tijd heeft de mantelzorger?
- Heeft iemand een baan, een eigen gezin, een ander familielid dat zorg behoeft? Voorbeeld: een echtgenoot wordt ziek, terwijl zijn vrouw ook al voor haar ouders zorgt.
- Is de zorg te plannen of is er continue controle en toezicht nodig?
- Hoe is de prognose? (Een terminale situatie is altijd zwaar, maar een situatie die langdurig en stabiel is, kan ook veeleisend zijn.)
- Wat zijn de knelpunten in de zorg?
- Hoe is de woonsituatie? Woont men afgelegen, of in een flat zonder lift zodat de cliënt en de mantelzorger min of meer samen opgesloten zitten.

4.4. Symptomen die zouden kunnen wijzen op overbelasting

Diverse symptomen zijn waar te nemen bij (dreigende) overbelasting. Het is mogelijk, dat slechts één van deze symptomen waarneembaar is. Over het algemeen zullen meerdere symptomen gecombineerd optreden. De mate, waarin ze zich manifesteren, zal van persoon tot persoon verschillen. Daarnaast dient men zich te bedenken dat het hierbij om veelal, specifieke symptomen gaat, die ook bij andere stoornissen kunnen passen. Het bestaan van deze symptomen moet dus als een mogelijk signaal worden opgevat. Indien er meerdere van onderstaande symptomen aanwezig zijn, is het raadzaam dat de mantelzorger zijn huisarts raadpleegt, omdat bij langdurige aanwezigheid en/of verwaarlozing van dergelijke symptomen weer kunnen leiden tot andere, ernstige stoornissen.

Mogelijke symptomen van overbelasting zijn:

• Gespannen spieren, vaak in schoudergordel en rug	• Verhoogde algemene prikkelbaarheid, boosheid, (verbale) agressie, zwijgen
• Hoge bloeddruk	• Ongeduld
• Gewrichtspijn	• Vaak huilen
• Gevoelens van slaptte	• Neerslachtigheid
• Slapeloosheid	• Isolering
• Migraine, duizeligheid	• Verbittering
• Spierkrampen	• Concentratieproblemen
• Verminderde weerstand, ziektegevoeligheid	• Dwangmatig denken, niet meer kunnen stoppen
• Opvliegingen	• Rusteloosheid
• Ademnood en gevoelens van beklemming op de borst	• Perfectionisme

- Plotseling hevig zweten
- Gevoelens van beklemming in de hals
- Spiertrekkingen in het gezicht
- Geen beslissingen kunnen nemen
- Denkblokkades

Bijlage A. Normeringskader

1. Normering huishoudelijke taken in minuten.

Naast de in bijlage 2 opgenomen normering gelden de volgende standaardindicaties:

1.1. Huishoudelijke werkzaamheden

1.1.1. Boodschappen voor het dagelijkse leven doen **TOTAAL 1 maal per week 60 min p/w**

- Boodschappenlijst samenstellen
- Boodschappen inkopen en opslaan - wekelijks

Factoren meer/minder hulp:

- Indien het leefeenheid bestaat uit meer dan 4 personen, of er zijn kinderen < 12 jaar, kan er 2x per week boodschappen worden geïndiceerd;
- +30 min, wanneer afstand tot de winkels groot is.

1.1.2. Maaltijdverzorging: broodmaaltijd **TOTAAL warm 30 min p.k max 5 keer per week** (bereiding broodmaaltijd/warme maaltijd) **TOTAAL brood 15 min p.k max 7 keer per week**

- Broodmaaltijd klaarzetten
- Tafel dekken en afruimen
- Koffie/thee zetten
- Afwassen (machine-handmatig)
- Eten bereiden – voorbereiden – koken
- Opslaan en beheer levensmiddelenvoorraad
- Afwassen en opruimen

Factoren meer/minder hulp:

- Aanwezigheid kinderen < 12 jaar: + 20 min per keer.

1.1.3. Licht poetswerk in huis: kamers opruimen **TOTAAL 60-90 min p.w.**

- Activiteiten: afwassen, indien geen maaltijdvoorbereiding is geïndiceerd
- Handmatig: 15 – 30 minuten per keer
- Machine in- en uitruimen: 10 minuten per keer
- Hand en spandiensten
- Opruimen
- Totaal dagelijkse beurt interieur is afhankelijk van de grootte van de woning en de specifieke kenmerken van het leefeenheid: 15 tot 40 minuten per keer
- Stof afnemen/ragen
- Bedden opmaken

Factoren meer/minder hulp:

- PG problematiek/communicatieproblemen.
- Aantal kinderen onder de 12.
- Huisdieren: bij allergie: eerst sanering.
- Allergie voor huisstofmijt, COPD: in gesaneerde woning.
- Ernstige beperkingen in gebruik van armen en handen.
- Alleen de kamers die in gebruik zijn, worden schoongehouden. Voor een leefeenheid zonder kinderen max. 20 min per keer, voor een leefeenheid met kinderen < 12 max. 30 min per keer.

Frequentie: In principe max. 3 maal per week 20-30 min.

Dit betekent dat iemand die naast overname zwaar huishoudelijk werk 1.5 ook overname van licht huishoudelijk werk 1.4 nodig heeft, in de praktijk één klasse boven de klasse voor 1.5 uitkomt. Dus klasse 2 (klein huis, tot 3 kamers/seniorenwoning/1 persoon) of 3 (groot huis/3 kamers of meer/ tweepersoons huishouden)

1.1.4. Huishoudelijke werkzaamheden: stofzuigen, wc/badkamer schoonmaken

TOTAAL Zwaar huishoudelijk werk: de omvang van de benodigde ondersteuning is meer afhankelijk van de grootte en inrichting van de woning dan van de aanwezigheid van een extra persoon.

- Stofzuigen
- Schrobben dweilen soppen: sanitair en keuken
- Bedden opmaken/verschonen
- Opruimen huishoudelijk afval

- **1 persoonshuishouden / < 2 kmrs klasse 1, 1x 3 uur in de 14 dgn**
- **2 persoonshuishouden / > 3 kmrs klasse 2**

Factoren meer /minder hulp:

- In grote woningen met hoge bezettingsgraad, vervuilingsgraad, COPD problematiek of aanwezigheid van jonge kinderen is een hogere klasse reëel. Verzorgen van huisdieren valt in de marge van de klasse.
- Alleenstaande in de seniorenwoning/flat 30 minuten extra voor de 2^e slaapkamer (bijv. hobbykamer) echter met de nuancering dat strikt gekeken moet worden naar de intensiteit van het gebruik van deze 2^e slaapkamer. Wordt deze niet/nauwelijks gebruikt dan niet 30 minuten extra indiceren, puur op basis van deze 2^e slaapkamer.

Frequentie:

Met de genoemde verrichtingen worden de wekelijkse activiteiten bedoeld.

1.1.5. Verzorging kleding/linnengoed

**TOTAAL 1 pers. 60 min
2 pers. 90 min per week**

- Kleding en linnengoed sorteren en wassen in wasmachine
- Centrifugereren, ophangen, afhaken,
- Was drogen in droogmachine
- Vouwen, strijken, opbergen
- Ophangen/afhaken wasgoed

Factoren meer minder werk

- Aantal kinderen < 16 jaar + 30 min per kind per week.
- Bedlegerige patiënten + 30 min.
- Extra bewassing i.v.m. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies enz.: + 30 min.

Frequentie:

Eenmaal per week, huishoudens met kleine kinderen maximaal 3x per week.

1.2. Organisatie van het huishouden

1.2.1. Opvang en/of verzorging van kinderen/volwassen huisgenoten (anderen helpen met zelfverzorging) en anderen helpen bij het bereiden van maaltijden

TOTAAL tot max. van 40 uur aanvullend op eigen mogelijkheden

De grondslag ligt bij de ouder. Deze is tijdelijk niet in staat om de ouderrol op zich te nemen.

Wassen en aankleden

Hulp bij eten en/of drinken

Maaltijd voorbereiden

Sfeer scheppen, spelen

Opvoedingsactiviteiten

Factoren meer/minder werk

- Aantal kinderen -/+.
- Leeftijd kinderen -/+.
- Gezondheidssituatie/functioneren kinderen/huisgenoten.
- Aanwezigheid gedragsproblematiek +.
- Samenvallende activiteiten -.

Klasse: afhankelijk van de situatie, indien kinderen < 6 jaar gecombineerd met HBH activiteiten tot een max. omvang van 40 uur per week.

1.2.2 Dagelijkse organisatie van het huishouden

TOTAAL 30 min p.w.

- administratieve werkzaamheden t.b.v. klant
- organisatie huishoudelijke activiteiten
- plannen en beheren van middelen m.b.t. het huishouden

Factoren meer/minder werk:

- Communicatieproblemen.
- Aantal huisgenoten, vooral kinderen < 16.
- (psychosociale) problematiek bij meerdere gezinsleden.

Frequentie:

1 x per week klasse 1-2.

1.2.3. Begeleiding, tevens observeren

TOTAAL in combinatie met activiteiten onder HbH1 en 2.30m. p.w.

- Formuleren doelen/bijstellen doelen met betrekking tot het huishouden
- Helpen handhaven/verkrijgen/herkrijgen structuur in het huishouden
- Helpen handhaven vergroten van zelfredzaamheid m.b.t. budget

1.2.4. Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden

TOTAAL 30 min per keer

- instructie omgaan met hulpmiddelen
- Instructie licht huishoudelijk werk
- Instructie textielverzorging
 - boodschappen doen
 - koken

Factoren meer/minder werk:

- Communicatieproblemen +.

Frequentie:

- 3 x per week max. 6 weken

Bijlage B. Standaardindicaties

A. Huishoudelijke Werkzaamheden alleenstaande (seniorenwoning/ flat)

Nr	Activiteiten	Minuten	Uren	Klasse
1.1	Boodschappen doen voor het dagelijks leven	60 p. week	1u	K1
1.2	Broodmaaltijd bereiden	15 p. keer	1u45	K1
1.3	Warme maaltijd bereiden	30 p. week	2u30	K2
1.4	Licht huishoudelijk werk (kamers opruimen etc.)	60 p. week	1u	K1
1.5	Zwaar huishoudelijk werk (huis schoonmaken, stofzuigen, wc/badkamer reinigen etc.)	90 p. week (evt. +)	1u30	K1
1.6	De was doen (kleding/linnengoed wassen)	60 p. week	1u	K1
1.7	Huishoudelijke spullen in orde houden	-		

Veel voorkomende situaties		Minuten	Uren	Klasse
1.4 + 1.5	licht + zwaar	150	2u30	K2
1.4 + 1.6	Licht + was	120	2u	K2
1.5 + 1.6	zwaar + was	150	2u30	K2
1.4 + 1.5 + 1.6	Licht + zwaar + was	210	3u30	K2
1.2 + 1.4 + 1.5 + 1.6	Brood (7x) + licht + zwaar + was	315	5u15	K3

B. Huishoudelijke werkzaamheden alleenstaande (eengezinswoning)

Nr	Activiteiten	Minuten	Uren	Klasse
1.1	Boodschappen doen voor het dagelijks leven	60 p week	1u	K1
1.2	Broodmaaltijd bereiden	15 p keer	1u45	K1
1.3	Warme maaltijd bereiden	30 p keer	2u30	K2
1.4	Licht huishoudelijk werk (kamers opruimen etc.)	60 p week	1u	K1
1.5	Zwaar huishoudelijk werk (huis schoonmaken, stofzuigen, wc/badkamer reinigen etc.)	180 p week	3u	K2
1.6	De was doen (kleding/linnengoed wassen)	60 p week	1u	K1
1.7	Huishoudelijke spullen in orde houden	-		

Veel voorkomende situaties		Minuten	Uren	Klasse
1.4 + 1.5	licht + zwaar	240	4u	K3
1.4 + 1.6	licht + was	120	2u	K2
1.5 + 1.6	zwaar + was	240	4u	K3
1.4 + 1.5 + 1.6	licht + zwaar + was	300	5u	K3
1.2 + 1.4 + 1.5 + 1.6	brood (7x) + licht + zwaar + was	405	6u45	K3

C. Huishoudelijke werkzaamheden twee-/meerpersoonshuishouden (woonsituatie niet van belang)

Nr	Activiteiten	Minuten	Uren	Klasse
1.1	Boodschappen doen voor het dagelijks leven	60 p week (evt. +)	1u	K1
1.2	Broodmaaltijd bereiden	15 p keer (evt. +)	1u45	K1
1.3	Warme maaltijd bereiden	30 p keer (evt. +)	2u30	K2
1.4	Licht huishoudelijk werk (kamers opruimen etc.)	90 p week (evt. +)	1u30	K1
1.5	Zwaar huishoudelijk werk (huis schoonmaken,	180 p week	3u	K2

	stofzuigen, wc/badkamer reinigen etc.)	(evt. +)		
1.6	De was doen (kleding/linnengoed wassen)	90 p week (evt. +)	1u30	K1
1.7	Huishoudelijke spullen in orde houden	-		

Veel voorkomende situaties		Minuten	Uren	Klasse
1.4 + 1.5	Licht + zwaar	270	4u30	K3
1.4 + 1.6	Licht + was	180	3u	K2
1.5 + 1.6	Zwaar + was	270	4u30	K3
1.4 + 1.5 + 1.6	Licht + zwaar + was	360	6u	K3
1.2 + 1.4 + 1.5 + 1.6	Brood (7x) + licht + zwaar + was	465	7u45	K4

'evt. +' houdt in, dat extra tijd geïndiceerd kan worden bij grotere leefeenheden, aanwezigheid kleine kinderen, extra bewassing etc.

D. Organisatie van het huishouden alleenstaanden/twee- of meerpersoonshuishouden

Nr	Activiteiten	Minuten	Uren	Klasse
2.1	Anderen helpen in huis met zelfverzorging	tot max. 40 uur per week		
2.2	Anderen helpen in huis bij bereiden maaltijd			
2.3	Dagelijkse organisatie van het huishouden	30 p week	0u30	K1+
2.4	Psychologische begeleiding	30 p week	0u30	K1+
2.5	Advies, instructie, voorlichting	30 p keer ³	1u30	K1+

³ Max. 3 keer per week, 6 weken